

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 ft).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az Egan kliensei.

Budapest, február 15.

(v.) Az északi megyék lengyelzsido lakosságáról egy nemrég megjelent könyvben ezeket olvasson:

„Ez a nép nem tanult semmit, hasznos munkára nem kaptak. A csodarabbik üldözöbe vették a parasztmunkát, azt tanítván, hogy a földműves nem lehet jámbor s Istennek kedves ember. Megvetést hirdetnek a mesterember ellen is. Vallják mind e mai napig, hogy bizalmatlansági vótum az Isten ellen, ha valaki dolog után jár.“

És ugyanaz a könyv, hogy megmagyarázza ezt az irtóztató elfajulást, apróra leírja az e népség körében divó nevelési rendszert.

„Gyermekeiket ezek az emberek hőhárkúba adják. A lengyelzsido tanítónál durvább emberi lény alig akad Isten földjén, a kerek ég alatt. Ami rossz ráragadt erre a szegény népre, az mind tőlük eredt. Ami vakbuzgalom él közöttük, annak a magvát mind Galícia földjéről hurcolták be csodával üzérkedő rabbi-jai, emberrnyuzó tanítók. A lengyel tanítók vadak, kegyetlenek. Ezek a vadállatok kora reggeltől késő estig üldözik a szegény gyermekeket. Ritka nap, hogy vért ne lássanak. Mogyorófabottal, pipaszárrakkal hasogatják fel a gyenge testet; s ha kinzó szerszámaikkal összetörnek, akkor pofozással, hajhuzással, de kivált csipésekkel érvényesítik pedagógiájukat. Jaj a szegény gyermekeknek, ha elszundikálnak, vagy a bibliai kommentár szellemét meg nem értik, vagy a szöveget nem helyesen recitálják. Az est vagy pirkadó hajnal csendjét ilyenkor velőtrázó jajgatás veri fel. A lengyel bestia agyba-főbe veri szegényeket.

Igy ölik ki a gyermeklélekből a jót, mit az anyatermészet beleje öntött.“

*

Aki ezeket megírta, az nem rutén kormánybiztos, hanem ellenkezőleg, a budapesti *Khebra Kadisa titkára: dr. Mezei Ferenc*. A könyv pedig, amelyben ez a bravuros tanulmány megjelent, az *Izraelita Magyar Irodalmi Társulat* ez idei évkönyve, amelynek a szerkesztője *Bánóczy József*, a zsidó tanítóképzőintézet igazgatója, a zsidóhitű magyarság e lelkes vezérfeje. Ezek után — azt hiszem — bizvást elfogadhatók az idézett helyek a zsidó felekezettől autentikus, sőt hivatalos véleménye gyanánt.

A kérdés immár csak az, mikor jelent meg ez az évkönyv. Ha ma jelent volna meg, keveset bizonyítana. Rá lehetne fogni, hogy egy tákolódott hevenyében össze az Egan-est ellensúlyozására. De a könyv éppen négy héttel a munkácsi beszéd előtt látott napvilágot. Így tehát teljes erővel bizonyít valamit, ami itt nagy súlyjal esik a serpenyőbe: bizonyítja azt, hogy a zsidóhitű magyarság se nem szépitgeti, se nem leplezgeti a Galiciából északi megyéinkbe átözönlő proletárhad erkölcsi és szellemi defektusait. A *Khebra Kadisa* titkárának igazmondása semmivel sem enyhébb, mint a rutén kormánybiztosé. Pedig nagy közöttük a különbség, noha abban megegyeznek, hogy sem az egyiknek, sem a másiknak az őse nem volt látható akár a bonsorzó Árpád oldalán, akár a szabadságért küzdő Rákóczy táborában. Mezei Ferenc és Egan Ede közt a leglényegesebb különbség az, hogy amaz a saját felekezettét az igazság pápaszemével nézte, holott a kormánybiztos a maga felekezeti elfogultságának pápaszemével nézte az igazságot.

Ez különben mellékes. A fődolog az, hogy az ellenkező irányzatú két kutatás egyazon eredményre vezetett.

Ezek után ne vádolja senki a zsidóhitű magyarságot tulságos érzékenykedéssel s azzal, hogy Eganra azért haragszik, mert az északi megyék lengyelzsido proletárnépéről megmondta kiméretlenül az igazat. Ime kimutatuk, hogy hangulatban és színben az Egan képe körülbelül megegyez a zsidóhitű kutatónak rajzával. Ezért tehát nincs, nem is lehet semmi apprehenzió. Az a boldogtalan csöcselék igenis rennye, s ezért gazdaságilag kártékony, erkölcsileg pedig romlott. Nyakig van a buta babonában és a testi mocskban, s ezért kulturképtelen és utálatos. És görcösen ragaszkodik förtelmes idegen zsargonjához, tehát nemzeti szempontból is aggodalmat keltő. Mindezeknél fogva küzdeni kell erkölcsi és szellemi züllöttsége ellen. Ezt hirtelen gyűlölködve az egyik, szánakozva a másik, de egyforma határozottsággal mind a kettő.

Ezen a ponton nincs tehát kontroverzia. S nincs azon sem, hogy az északi megyéket meg kell óvni attól a veszedelemtől, amelyet e népségnek további beáradása rejtene magában. Elég hiba, hogy ennyi is betódulhatott belőle. Ezentul gondoskodni kell — persze felekezeti él nélkül — megfelelő gátról. Tessék a betelepédési engedélyek megadásának jogát a községek kezéből kivenni s a törvényhatóságokra ruházni. Ha ez sem bizonyulna elegendőnek, tessék a bevándorlás ügyét törvényhozási uton szabályozni. Ha megtehették ezt a szabadság hazájában: Amerikában, s ha komolyan foglalkozhatott ilyes szándékkal az orosz zsidók kiszorulásának idején Anglia is, mért ne nyulhatna épp Magyarország a védekezésnek ugyanilyen esz-

T Á R C A.

Mese-mese.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Nógrádi László.

I. Efiáltész.

Kolenkár Jani, a cinobányai tót gyerek, olyan tanítást adott a hazaszeretetről, hogy még most se felejtettem el.

Ott kezdődik a história, a gözmalom mellett elterülő hepe-hupás erdőberekben. Már tudniillik azért, mert mi kisdíákok oda jártunk délutánonként játszani, ott élveztük a diáksparadicsom legiltottabb gyümölcsét, a cigarettát is. A nagyok már otthon is mertek.

Nap-nap mellett szépen sikerültek a törökverő hadjáratok, nap-nap mellett jobban győztük a füstöt, de annál kevésbé a leckét. Szegény könyvek bizony tisztán maradtak, de annál kékebb, zöldebb foltokkal volt teli az arcunk. Ambrus tanár ur úgy látszik tudott olvasni az are hieroglifái között, gyaníthatott is valamit, de kézzelfoghatólag semmit nem tudott róluunk bebizonyítani.

Egyszer aztán mégis hurokra kerültünk. Nagy nap volt ez, siralmas nap!

Ambrus tanár ur elővette a kis fekete noteszt s ceruzájával hegyeset bökve a noteszba, így szólt: — Most felelni fog második Mohamed szultán.

Mi, beavatottak úgy éreztük, mintha selyemzsinórral fojtogatnának.

— Felelni fog tehát, — folytatta kegyetlen komolysággal, — Kardos Péter a harmadik deklacióról.

No Kardos Péter, most lássuk, mit tudsz. De Kardos Péter bizony nem tudott semmit. Ambrus tanár ur várt, várt, egy szót se szólt, csak a ceruzáját forgatta.

— Leülhetsz, mondta, második Mohamed szultán szekundát kap. A kis, hegyes ceruza bele szántott a noteszba, egy ideig ott mozgott, aztán megint megállott.

— Elmondja majd Hunyadi János, mondta Ambrus tanár ur s egy izom se rándult az arcán meg, feleljen tehát Szontágh Pál.

Siri esendben állott fel Szontágh Pál, de aki olyan kegyetlenül meg tudta verni második Mohamedot, oly harsányan tudta kiáltani a retentő harci jelszót, hogy bele harsogott az egész erdő, most egy kukk, annyit se tudott mondani.

— Hunyadi János csatát vesztett, szólt Ambrus tanár ur s a ceruza megint belemerült a noteszba.

Titokban egymásra néztünk, mindenféle halálsápadt areok látszóttak, csak Kolenkár Jani volt piros, mint a rák.

Ki következik most? Ki árulhatott be? szólt a szemek titkos, nesztelen kérdése.

A kis ceruza megint megállt, meg elmerült s egyenkint álltak fel és ültek le Dugonics Titusz, Zrinyi, Szulejman. — Kovács Ernő, Máté Lajosi, Jeszenszky Pista, a híres alakok.

Ezek után következtek a többiek, szépen sorba kiki rangja szerint. Utóljára nem volt már más, csak Kolenkár Jani. Ő nem vett részt a játékaikban, nagyon nehezen törte a magyar nyelvet, hát sokat kellett magolnia. No, most ő, de a kis ceruza többet nem merült a noteszba, egyenest nekünk szegezve állott, mint a szurony.

— Mindent tudok, mondta szigoruan Ambrus tanár ur, mindent, játszani lehet, de tanulni kell. Azután egész órány menydörgött a retentő szó, mi összezsugorodva, némán, remegve ültünk a padban a szörnyű isteniteletben. Ilyen hosszú nem volt még az óra, Ambrus tanár ur pocékká tette az egész történelmet, úgy lepaskolt törököt, magyart egyaránt, hogy mindkét fél tönkre volt téve.

De ki lehetett az áruló, ki? Egyhangulag

Kolenkár Janira esett a gyanu. Ő nem felelt, piros volt egész órány, mint a rák. Egynemelyik még azt is látta, hogy titkosan összezsillant szeme az Ambrus tanár urával. Ő volt. Ki lehetne más, hiszen valamennyien benne voltunk a játékban, csak ő nem.

Megállj Kolenkár Jani, majd lesz nemulass az év végén. Nem mégy élve a tót faludba. Tót, hát áruló. Kardos Péter tudott rá példát, hogy a tótok már többször követték el árulást, a történelem bizonyítja.

— Efiáltész! zugott mindenfelől Kolenkár Janira, áruló Efiáltész. A görögök is így veszték el, árulással. Szégyeld magad Kolenkár Jani, te Efiáltész!

Hiába erősitette szegény Kolenkár Jani, hogy ő azt se tudja, mért nevezett bennünket olyan különösen Ambrus tanár ur, hiába sirt és esküdözött a becsületére,

— A tótnak nincs becsülete, a tót nem jó hazafi, — kiabáltak, — te árultál be, te Efiáltész!

Szegény Kolenkár Janira rá száradt a név, másképp nem is hívtuk. Egyszer aztán Kolenkár Jani, Efiáltész, nagyon, nagyon megvert bennünket, de nagyon. A csaták színhelyét más helyre tettük, ahol Kolenkár Jani hozzánk nem férhetett. Természetes, hogy az ütközetek megint ki-tünően folytak, de annál rosszabbul ment a lecke. Egy küzdelmes nap után, melyben teménytelen sebet kapott ruhánk, következett el Kolenkár Jani győzelme.

Egy magyar vers volt feladva, Petőfi Kiskunsága. Arra számítottunk, (mert a rossz diák mindig számít valamire) hogy nem kérdezi Ambrus tanár ur. Nem is tanultuk meg.

A kis ceruza megint végig szántott a notesz lapjain. Megint egyenkint állott fel s ült le szólnélkül Mahomed, Zrinyi, Szulejman, a nélkül, hogy csak egy szót is mondtak volna.

Kolenkár Jani piros volt megint, a szemé lángolt, ragyogott.

közébe? Igenis kimondjuk hangosan és világosan, hogy az állam nemcsak jogával él, hanem kötelességet is teljesít, mikor elzárja területét az olyan elem elől, mely erkölcsi és szellemi színvonalánál fogva csak kárt tehet a nemzet érdekeiben.

Eddig kétségtelenül igaz van Egan Edének. A továbbiakra nézve pedig várjuk a munkácsi beszéd hiteles szövegét. Abból majd kihámozzuk, az északi megyék proletár zsidóságán kívül vádolta-e a zsidóhíttű magyarságot is, mely úgy hazafiságánál, mint erkölcsi és kulturális értékénél fogva sokkal magasabb polcon áll, semhogy apró emberkének együgyű gyanúsításai foltot ejthetnének hírére és jellemén. Ha elkövette ezt az izlésteleniséget és tapintatlanságot, a szabadelvű kormány nem fog késlekedni az elégtétellel. Majd megéri a kormánybiztos ur, hogy ezen a földön magyar királyi antisemitizmust se nem szabad, se nem lehet tenyészteni. Ellenben ha Egan ur nem generalizálta vádjait, akkor napirendre tér a közvélemény az incidens felett. Addig pedig ne beszéljen senki Egan-ügyről. Ilyen ügy még nincs; talán nem is lesz. Adja isten, hogy ne is legyen.

A budget-vita.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, február 15.

Ma megindult a belügyi vita is. Komolyan, szakszerűen, nyugodt és méltóságos mederben. Majdnem valamennyi felszólalás annak a nagyfotosságú kérdésnek szolgált, amelynek rendezése most erősebben foglalkoztatja megint a közvéleményt: a közigazgatás problémájának. Elsőnek gróf Forgách Antal szólott a kérdéshez, sok melegséggel és azzal a praktikus gondolkodással, amelyből kiérzett, hogy a szónok maga is tisztviselő volt a közigazgatás nagy gépezetében. Felszólalása szűzbeszéd volt s a többség ezt éppen olyan meleg tetszéssel honorálta, mint később Purgly Sándor szűzbeszédét, mely szintén nagy ügyességgel mélyedt el a közigazgatás reformjában. Latinovics Pál sokoldalú beszéde is emelte a szép vita színvonalát s kivált az a passzus, mely a tisztviselőknek legalább az ötödéves pótlék megadását sürgette, általános visszhangra is talált a t. Házban. A

— Majd elmondja Kolenkár János, mondta Ambrus tanár ur.

No most te is belekerülsz. Efeltesz, gondoltuk kárörvendve. Halljuk csak!

Kolenkár Jani meg felállt s olyan tiszta magyarsággal, mintha csak Szontágh Pali. Hunyadi János beszélt volna, szavaltá hibátlanul: „Itt születtem én ezen a tájon. Az alföldi szép, nagy rónaságon“ . . . Meg se állt, egy hibát se ejtett. Sápadtan, esendben hallgattunk.

— Jól van, derék fiu vagy fiaskám — mondta szeretettel, szelíden Ambrus tanár ur s még a noteszát is úgy fordította, hogy mindnyájan láthattuk, mikor két jelest irt be Kolenkár Janinak. Kiment, ránk se nézett. Mi szótlanul, szegyenkező bántultunk Kolenkár Janira s éreztük, hogy ez a tót Efeltesz most nagyon megvert bennünket . . .

II. A hetedik.

Felső Bartos Ignác, mikor hazakerültem az iskolából szünidőre a kis falumba, két szép piros almát ígért egy napon, ha elmegyek hozzá. Nagyon esőpp szalmás házban lakott, de a világról sem azért nem mentem mindjárt hozzá, mert alán kételkedtem, hogy megtartja a szavát. Nem, smertem jól. Megadta felső Bartos Ignác mindig, amit ígért. Tudtam ezt jól, mert utcaszaladozó gyerek koromban is ígért nekem egyszer valamit, mikor észrevettem, hogy a káposztafejek vagdalásában én vagyok a vezető. Allotta is a szavát, meg is adta, meg is szerezte még tetejébe, mikoron Ignác Misával csakugyan ott ért a szétvert káposzta hadsereg között. Mert hát nem hiába beszélt felső Bartos Ignác soha.

Hanem úgy esett a dolog, hogy előbb bejártam a játszó helyeket. Édesebbek ezek az édes almánál is!

Ott a kis bükkös, hol több a fészek, mint a levél; avén Vinica hegy, honnan olyan meszke lehet eresztani a sárkányt, hogy a harmadik taluban is megállnak az emberek, látva a nagy csudát; a pási völgy, hol olyan vajkosan lehet beszélgetni a visszhanggal.

maga igazi területén mozogván, nagy sikere volt ma Holló Lajosnak, akinél jobban ma kevesen ismerik a közigazgatás minden csinját-binját. Az ő beszédéből megfontolásra érdemes az az új gondolat, hogy a közigazgatásból jó volna talán előbb azt reformálni, amire nézve az egész törvényhozás egyetért s a végére hagyni azt, ami kontroverzia tárgya. Ez az idea a többség sorában is tetszett.

Külön thémát pengetett Komjáthy Béla, aki ezuttal is a nemzetiségi kérdéssel foglalkozott kizárólag. Ma engesztelkenyebb próbált lenni és egyben-másban szinte közeledni látszott a kormányelnök álláspontjához. De az igazi témája még se hatott. Azt akarta bizonyítani, hogy nagyszabású nemzetiségi politikát lehetett volna csinálni a felosztott nemzetiségi ügyosztályal, de nem lehet a belügyminisztérium rendőri osztályával. De mentül nagyobb apparátussal ment a bizonyításba, annál kirívóbb volt az ellentét az argumentumok bősége s a bizonyításra váró idea komikusan kiesi volta között. Ez az ellentét egyre kirívóbban mutatkozott s egyszerűen lehetlenné tette, hogy Komjáthy nagyméretű beszédét kellő komolysággal fogadhassa a törvényhozás. Az engesztelkenyebb hangot szívesen hallották, de a kicsi igazságra vesztegetett nagy bizonyító apparátus önkénytelenül is mosolyt gerjesztett.

Holnap a belügyi vitát folytatják.

A képviselőház ülése február 15-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác, Cseh Ervin.

Elnök megnyitja az ülést és előterjeszti a kérévényeket.

Következik a napirend. A horvát-szlavon-dalmát minisztérium budgetjét felezőlélel nélkül megsavazta a Ház.

(A belügyi költségvetés.)

Gróf Forgách Antal: Mint volt közigazgatási tisztviselő, a belügyi téma keretében a közigazgatással és a közigazgatással kapcsolatos kérdésekkel óhajtok foglalkozni. Mert midőn a közjogi kérdések a kormányban bíles és az állam érdekeit minden tekintetben szem előtt tartó politikája által a megoldás felé közelednek: a közigazgatási kérdések is főtfontosságúak.

A nemzeti erőnek ez ország minden zega-zugában, minden intézményében érvényesülnie kell. Mert ha a nemzeti élet pang és tesped, akkor azt a vért, melytől az izomszövetet új erőre kaphat, a közigazgatás erein kell keresztülvizetni, hogy így az egész

Ó, édes helyek, drága, kedves helyek, az emlékezet visszhangot ver fel a lelkemben. Szomorúan kiált bennem valami: vége . . . vége! . . .

Csak azután mentem el felső Bartos Ignáchoz. Ott volt éppen az udvarán, valami kis koscsit szögegetett. Körülötte egy csomó gyerek állt. Mind kerek fejű, bozontos, jól megtermett gyerekek, a legkisebb csak olyan, hogy éppen járnai tud.

— No, Bartos uram itt vagyok, mondtam neki.

— Csakhogy egyszer már látom az urfit, bizony, bizony, mondja Bartos Ignác, sok a gyerek, bizony sok, minden szögletben egy szakajtóval, ez is idei, de mind ember számba megy, szól s csak úgy ragyog a szeme Bartos uramnak.

Nagy istenáldás is, ha az embernek sok gyereke van, az már igaz, de mikor mindeniknek kell a kezébe egy-egy darab kenyér. Ez is igaz.

— Sokan vagyunk, mondja Bartos Ignác, kevés a kenyér, sok az evő száj.

Egy kicsit elborul az arca, gond leselkedik a sok ránc vágásaiban. De mit tudja a gyerek, hogy nincs, mit tudja, hogy azt a sok-sok ráncot mind ök vették fel az apjuk homlokára. Csak kérnek enni, csak nyüzsgönek, még rinak is, ha nem kapnak. Az apa meg dolgozik, töri magát, hogy legyen nekik mit adni. A gyerek nevet, örül, az apa arcán, homlokán meg sokasodnak a ráncok s egyik-egyik mélyebb vágást is vet.

— Nehéz bizony az élet, — sóhajtja Bartos Ignác.

Láttam, hogy valamit kerülgét, valamit mondani akar, gondolkozva hajtotta le fejét, meg esetlenül babrált a nagy kezeivel, mintha nem tudná hogy kezdeni.

— Valamit kérnék — mondja nehezen — egy kis írást tenne nekem.

Nagy titkolózva húz be Bartos Ignác a házába, oda ültek az asztal-szögletbe. Nagy esattos könyvet, a Lelki Mannát, vesz le a mestergereidről, belőle egy iv szépen összehajtogatott papír s egy nagy szürke koverta esik ki. Az asztalfü-

llam mintegy újra éledjen. Helyesli, hogy a kormány a közigazgatás javítását óhajta, de ennek garanciáját az egésznek olyan szervezésében látja, amelyben első sorban a főszűly a tisztviselők rátermettségére és képzettségére van fektetve s mely garanciáját nyeri abban, hogy az illetők megfelelő dotációban részesüljenek. (Helyeslés a jobboldalon.) De kívánja ezt kiterjeszteni nemcsak a pénzügyi tisztviselőkre, amint azt Hegedüs Loránt kifejezte, de a közigazgatási tisztviselőkre is. (Helyeslés a jobboldalon.) mert éppen rájuk illik az, hogy ök a közszolgálat legmótosabb gyermekei. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) A közigazgatási tisztviselő nemcsak az önkormányzati teendőikkel kapcsolatos ügyeket végzi, hanem tisztviselője az állami közigazgatásnak is, az önkormányzati teendőkért nagyon kesvet, az állami közigazgatási teendőkért pedig éppen semmit sem kap. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) De igenis, valamit mégis kap; rosszakaratu bíralatot és gáncsolat. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Ha egy ekként megtépzott tisztviselő azt veszi észre, hogy szolgálatai pragmatika hiányában a fegyelmi törvénybe lépten-nyomon botlik, kénytelen azt is belátni, hogy még az a fegyelmi törvény sem nyújtja neki azt a garanciát melyet attól méltán elvárhat. (Igaz! Ugy van!) Örömmel látja azt is, hogy a kormány reformmunkája minden téren megindult. (Félköltésök a szélső baloldalon: Hol? Hol?) Vizsgálóbizottságok járják be a megyéket, hogy a helyszínen meggyőződjenek azokról a hiányokról, melyek egy esetleges javaslat beadásánál figyelembe veendőek.

Buzáth Ferenc: Visszadőléséről! (Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.)

Gróf Forgách Antal: A közigazgatás kiépítésénél nem annyira az elméleti, mint inkább a gyakorlati szempontok legyenek azok, amelyek a kormány eljárását vezérik. Teljesen osztja és egészben magáévá teszi Tisza Istvánnak megjegyzéseit, amelyekkel a bürokratizmust, (Halljuk! Halljuk!) és a megyei adminisztráció túltengő sallangjait ostromozza. A kormányknak az a főkérvése, hogy ezeken az állapotokon javítson és látja ezt már a most benyújtott költségvetésben is. Melcezer Vilmos beszélt magyar fajról és szász politikáról. Ő ismer magyar fajt, germán fajt és más fajt, de ebben az országban nem ismer más, mint magyar nemzetet és ideszámítja nemcsak a négy folyam partján élő összes polgárait a honnak, hanem Brassó és Nagy-Szeben polgárait is. (Helyeslés.) A nemzeti egység, a magyar nemzet nem is ismer efféle fajok szerinti osztályozást, mert itt a szent korona uralma alatt csak egy nemzet él és ez a magyar nemzet. (Élénk helyeslés.) A magyar nemzet nem ismer külön szász politikát és itt e Házban, itt ez országban csak egy politika lehet: ez a magyar nemzeti politika. (Élénk helyeslés. Zajos éljenzés a jobboldalon.)

Komjáthy Béla: A közigazgatási kérdés belső összefüggésében van a nemzeti kérdéssel. Elismeri, hogy a kormány működését e téren kritika tárgyává tenni könnyebb, mint az alkotás terére lépni, de azért még sem ért egyet a miniszterelnök nemzetiségi politikájával, aki e kérdéseben, úgy látszik, túlságos engedékenységet szándékozik tanusítani. Nemcsak a hatalmi tényezők mérvadó e kérdés megoldásánál, hanem figyelemmel kell lenni számos benső tényezőre is.

Az oroszországi egyház állandóan összekötöttet keres a magyar ortodox egyházzal s valószínű,

ból előkerül egy kis szüknyaku üveg is, cernával van ráköttve a tollszár.

— Arra kérném, szól hozzám hajolva, hogy írma egy levelet, az urfi szebben veti a betűt, mint Ignác Misa, tán hathatósabb leszén.

— Hova, Bartos uram? kérdeztem.

— Egyenest a királyhoz, egyenest oda, tudom, ha megkapja, segítséggel leszén hozzám.

Azután elmondja Bartos Ignác a baját, sok a gyerek, ő meg az apja után úgy maradt, mint az ujjam. kevés a föld, de ha volna is, nem terem.

— Csak írja, mondja, nem sokat kérek, egy kis télire valót, telik onnan, mert nagy ur ám a király.

Megirom Bartos uram levelét a tulajdon szavaival, bizony alig hogy elég a papiros. Fel is olvasom szórul szóra. Bartos uram csak bölintgat, hogy jól van, nagyon jól van. Csudálkozik is, hogy ekkora bölcsesség van a fejében. Nézi az írást, a gömbölyű gyerek betűk szépen egymásután vannak rakva, mert nagy urnak megy ám.

— De szép, de szép, mondogatja s egy esőpp könyű szökik a szemébe, no mán ennek csak leszén fogantatja, leszén hát, a többi is így kellett volna írni, azóta zszindelyes a házam.

Magam is úgy nézem az írástomat, nekem is tetszik, mégis egy kis kételkedés száll a lelkembe. Mondom is Bartos uramnak:

— Hátha nem lesz ennek se fogantatja? Mit csinál?

Bartos Ignác elkomorodik erre, leüti a fejét s gondolkozik. Azután eltűnik arcáról a komorság és valami igrós akarat ül a homlokráncába, felüti a fejét s így mondja:

— Nem baj, — nem szükséges, a többinek se vót fogantatja.

— Hát már íratott? — kérdem csodálkozva.

— Ez a hetedik, — mondja felső Bartos Ignác keményen, — hét fiam meg írás nélkül nőtt fel . . . Maj' csak megleszünk, hallja, hogy csiripolnak, — szólit szelíden s szinte elmosódtak arcán a nehéz, komor ráncok.

KÜLFÖLD.

A háború.

Budapest, február 15.

Lord Roberts főhadvezér megkezdte előnyomulását Kimberley felé. Hannay alezredes megszálította egy csapat lovasított gyalogsággal az Oranje folyó partján levő Ráma helységet. Ez történt vasárnap. Hétfőn és kedden Lord Roberts előretolta a French vezetése alatt álló lovas hadosztályt, továbbá a Knox- és Tucker-féle három dandárt, amelyet átkeltek a Riet és a Modder vizén. Ez Roberts hadának a jobbszárnya s célja az, hogy a boerok balszárnyát a Bloemfonteinbe való visszavonulásában fenyegetse, illetőleg arra kényszerítse, hogy Kimberley ostromát abban hagyva, hadállásait sietve kiürítsék, ami részben már meg is történt. A legközelebbi időben mindezeknél fogva nagyobb összecsapások várhatók.

Mai tudósításaink a következők:

(Roberts hadjárata.)

London, február 15.

Lord Roberts főparancsnok jelenti a Riet folyó mellől 13-iki kelettel:

Hannay alezredes e hó 11-ikén egy dandár lovasított gyalogsággal Oranje-Rivertől Rannah felé menet *csetepatéba keveredett egy kis boer csapatlával*, amely megszállott egy dombot, amely a jobbszárnyat fenyegette. Hannay dandárának egy részével föltartóztatta az ellenséget, miáltal főoszlopával Riet-Riverig nyomult előre. Az *előnyomulás célját szerencsésen elérte*. Az angolok vesztesége négy halott és huszonkét sebesült volt. Tizenhárom ember eltűnt.

E hó 12-ikén sikerült egy lovas hadosztálynak French tábornok vezetés alatt Dekilsdriftnél *kierőszakolnia az átkelést a Riet folyón*, amelynek keleti partján most a 6. és 7. hadosztály áll. Az angolok közül egy tiszt és két katona elesett, egy katona pedig megsebesült. A rensburgi parancsnoklő tábornok azt jelenti, hogy 12-ikén *a boerok öt hevesen megtámadták*. Egy hadnagy elesett. A többi veszteségről majd később ad hírt.

Ugyancsak Roberts jelenti e hó 14-ikéről:

French tábornok tegnap Klipdriftnél *kierőszakolta az átkelést a Modder folyón*, megszállta a folyó északi partján lévő dombokat s *három ellenséges tábornot vitt be* mindenféle készletekkel együtt. Ugyanakkor az angol csapatok *két más pontot is elfoglaltak* s két boer tábornok kerítettek hatalmukba. French tábornok *kevés ellentállásra talált*. Az angolok vesztesége jelentéktelen. A 6. hadosztály, amely Watterwald-driftnél, a Riet folyó északi partján áll, előrenyomult a lovasság támogatására. A 7. hadosztály még itt áll s ma délután indul el. Négy tiszt és 53 katona napszúrást kapott.

Roberts tábornagy megparancsolta a katonai cenzoroknak, hogy a legközelebbi napokban a hadműveletekre vonatkozó *összes táviratokat tartásuk vissza*, a míg ő maga végleges jelentést nem fog tenni a Modder-rivernél végbevitt hadműveletről.

London, február 15.

A Dekilsdrift, amelyen Roberts csapatának egy része a Rieten átment, husz mérföldnyire délkeletre van attól a ponttól, ahol a Riet a Modderbe szakad, a Klipdrift pedig talán azon az úton van, amely Jakobsdából Boeshofba visz. A katonai szakritikusok megegyeznek abban, hogy az angolok e két pont megszállásával *elődták a Maggerfontein és Kimberley mellett levő boer csapatoknak Bloemfonteinbe való összeköttetését*. Általánosan azt hiszik, hogy Roberts ezzel rá fogja kényszeríteni Kraljet, hogy hadállásából kilépjen s *döntő csatára vállalkozzék*.

London, február 15.

A Reuter-ügynökség jelenti Gaboronesből 2-iki kelettel: Az angolok *rekonoskálták a boerok hadállásait* s úgy találták, hogy *a boeroknak csak ötszáz emberük van*. A lovasság még egyre harcok. Flumer ezredes előnyomulását a folyó megáradása akadályozza. Ugyancsak Gaboronesből jelentik a Reuter-ügynökségnek 4-iki kelettel: Az angolok ma két gránátot lőttek az ellenség erődítményei közé. Azt hiszik, hogy a gránátok hatása borzasztó volt, mert a boerok *ágyui azóta hallgatnak*.

London, február 15.

Roberts tábornok Kelly-Kenny tábornok hadosztályán kívül a fegyverzetű boer táborokkal eddig szemben állott összes angol csapatokat is magához vonta. Most angol katonai körök adatai szerint mintegy 50.000 emberrel rendelkezik. Roberts előnyomulása milder látszat szerint a legutolsó kísérlet Kimberley felszabadítására, ahol most a nyomor a legnagyobb fokot érte el. A kimberleyi parancsnok legutolsó jelentése, mely egy magas fokú városi hivatalnok indikációja folytán lett ismeretes, borzasztóan hangzik.

Azt mondja, hogy a város legfeljebb még két hétig tarthatja magát, mert a csapatokat a dizentéria és láz annyira elgyengítette, hogy ezen idő után már nem lesznek többé harképesek. A halálozás a legijeszítőbb fokot érte el. A legborzasztóbb az, hogy a legutolsó halálozásokat éhínség okozta. Az emberek éhen halnak. Nincs se tej, se fűszerek, se kenyér, se hus. Ismeretes, hogy a lakosság súlyos lóhussal táplálkozott. A legutóbbi időben a napi adagot $\frac{1}{2}$ fontra redukálták. A legutóbbi napokban azonban tudomásul hozták, hogy ezen korlátozott kvantum rendes kiszolgáltatására se lehet többé számítani.

Brüsszel, február 15.

Az Oranje-határ mellett lévő boer hadsereget az utóbbi napokban jelentékenyen szaporították és most 20.000 emberből áll. A fővezérlet Cronje tábornok kezében van. De hir szerint Joubert már elhagyta Natált, hogy a Modder-Riverhez menjen és maga vegye át a hadműveletek vezetését. Azt hiszik, hogy a döntő csata a Modder-folyónál már megkezdődött.

(A közvélemény.)

London, február 15.

A lapok a legnagyobb megelégedésüket fejezik ki az angol csapatok előnyomulása felől. Mind meg van róla győződve, hogy a hadi szerencse az angolok javára megfordult.

A Times egészen biztosra veszi, hogy a boerok teljesen el vannak vágva Bloemfonteintől. Szerinte az angol csapatok előnyomulása lehetetlenné tesz a boerok minden összeköttetését ezzel a várossal, amely Roberts lord csapatának célpontját képezi.

A Daily Mail az egyetlen lap, amely aggodalmait leplezetlenül feltárja a közönség előtt. E lap szerint sajnálatos tényként konstatalható, hogy menél jobban nyomul előre Roberts marsall, annál erősebbek lesznek a boerok és annál gyengébbek lesznek az angolok. Ez a kételkedő hang azonban elvesz a nagy örömben a felett, hogy a megalázó defenzívának immáron vége van.

(Diadalmármor Londonban.)

London, február 15.

Az immár százhuszonhét nap óta tartó háború második fázisának szerencsés megkezdése valóságos örömmámort keltett. Valamennyi katonai szakkritikus szerencsét kíván Robertsnek és Frenchnek fényes stratégiai sikeréhez, de egyelőre csak a sovány hivatalos táviratokra és megbízható térképek hiányában inkább csak kombinációkra vannak utalva. A Morning Post szerint Roberts összesen 48.000 emberrel rendelkezik; ebből 20.000 már a Riet folyó északi partján van, más 20.000 ember most készül a folyón átmenni, a többi 8000 ember Modder-rivernél van. Ami a megszállott pontokat illeti, azt írja a Times, hogy Randen, ahol Hannay ezredes vasárnap a Rieten átment, az a hely, ahová Babington ezredes néhány héttel ezelőtt egy kémszemle alkalmával előre nyomult.

(Buller.)

London, február 15.

Buller tábornok jelenti Chieveleyből 13-iki kelettel: Frankfield mellett *összeütököztek az előőrsek*. A First Royal dragonyosoknak egy százada egy boer csapatra bukkant. A boerok előbb érték el a hegy hátát s hevesen lövöldöztek az angolokra, akik kedvezőtlen területre kerültek s azért *visszavonultak*. Amikor az angolok segítséget kaptak, a boerok visszavonultak. Egy tiszt és öt katona megsebesült, Egy hadnagy és hat katona fogságba került.

London, február 15.

Buller tábornok jelenti Chieveleyből 13-diki kelettel: Dundonald tábornok *hét százalovassal, egy üteg tüzérséggel és egy zászlóalj gyalogsággal földérintő szolgálattal végzett*. Amikor Dundonald földátának végoztével visszavonult, a boerok heves puskatűzzel támadtak rájuk. Hat katona könnyen megsebesült. A boerok vesztesége két ember.

(Mafeking ostroma.)

London, február 15.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Mafekingből Lourenco-Marquezon át január 29-ről: Itt minden teljesen rendben van. A boerok *ágyuzzák a várost*, de kárt nem tesznek benne, legfőleg a földbirtokokat pusztítják el. A helyőrség ismét teljes adagokat kap.

(Vegyes hírek.)

London, február 15.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Beirából 5-iki kelettel: Lourenco-Marquezonban tagadják, hogy a portugál tüzérség vonult ki, hogy megakadályozza a boeroknak semleges területen való átvonulását. Mind-

azáltl ebben a kerületben *csakugyan megszegték a semlegeséget*. Innen csapatok indultak el. Az összes vasuti hidakat erős portugál csapatok őrzik. Beirában és környékén nagy károkat okozott az áradás. Rodéziával megszakadt a vasúti összeköttetés.

London, február 15.

A Reuter-ügynökség jelenti Lourenco-Marquezonból 13-iki kelettel: Pretóriával két nap óta megszakadt a távirati összeköttetés. Davies Webster tegnap Pretóriából ideérkezett és a Kanceler-hajóval Európába megy.

London, február 15.

A Reuter-ügynökség jelenti Fokvárosból: Egy fokföldi hollandus telepítvényt, akit a springfieldi összejelölésokről elfogtak és bíróság elé állítottak, bizonyítékok hiányában fölmentettek.

(A háború ellen.)

London, február 15.

Westminsterben tegnap délután gyűlés volt, amelyen körülbelül háromszáz ember vett részt, köztük az alsóházak tíz tagja is. A gyűlés több határozati javaslatot fogadott el, a melyek a háborút *elítelik*, a Jameson-féle betörésre vonatkozó titkos levezetés közreboasztását követelik s aláírások gyűjtését mondják ki olyan *állandó szervezetnek* a létesítésére, amely ilyen irányú politikai mozgalmat indítson.

Az orosz kéz Ázsiában. Amióta Oroszország engedélyt kapott a Perzsián át építendő transzverzális vasutára, amely új ázsiai kikötőt nyit meg Oroszországnak, Angliában aggodva tekintenek a perzsa-afgán határszélre. Az angol sajtó az ázsiai eseményekkel szemben eddignyugodtan viselkedett. Ma azonban a Times megújítja a riadót. A nevezett lap az oroszok Herat felé való előnyomulásának hírérl ezt írja többek között: Alig vonható kétségbe, hogy az orosz kormány arra a meggyőződésre jutott, hogy *itt az alkalmas pszichológiai pillanat*, amelyben demonstrációval *nyomást gyakorolhat az angol külügyi hivatalra*. A Times azt hiszi, hogy Oroszországnak a kusi csapatösszevonással valószínűleg csak az a célja van, hogy könnyebben szerezhesen meg Spietnél (Perzsiában) vagy máshol néhány pontot. Nekünk, teszi hozzá a Times, kétszen kell lennünk arra, hogy érdekeinket a Perzsa-öbölben és Dél-Perzsiában *az egész világ ellenében megvédjük*.

A cseh-német békülés. Főcsből táviratozzák: A békitő konferencia cseh és német delegatusai ma délelőtt a képviselőházban külön-külön üléseket tartottak, amelyen a *nyelvkérdést* behatóan vitatták meg. Ugy német, mint cseh képviselői körökben az osztrák politikában beállott változás után egész biztosra veszik, hogy legalább arra az egy fontos kérdésre nézve megegyezés fog létrejönni a nemzetiségek között, hogy a cseh és morva önkormányzatnál a német és cseh nyelv milyen mértékben legyen uralkodó.

A lapok jelentése szerint az *alsó-ausztriai tartománygyűlést* azért hívták össze, hogy a kormánynak a bécsi községi választó-reform és a községi statutum módosítására nézve tett előterjesztéseit tárgyalja. A kormány a községi statutum szentesítés alá terjesztésének föltételül kikötötte a személyes jövedelmi adót fizető polgárok választó-jogosultságának elismerését, továbbá azt, hogy a tanítók megmaradjanak a második választó-testületben, a városi tanács tartásuk meg és a választói jog rövidebb letelepüléshez legyen kötve.

Bécs, február 15.

A békéltető értekezlet morva osztályának ma délután tartott ülésén első sorban cseh részről óvást emeltek az ellen, hogy Szilíziát nem vonták be az értekezlet tárgyalásába és Szilíziára nézve külön értekezletet követeltek. A *németek ellenzéké* Szilízia bevonását a tárgyalásokba. Ezután a tartományi hatóságoknál felmerülő nyelvkérdések általános tárgyalásába fogtak. A miniszterelnök kifejtette az okokat, melyek szerint a külső szoiigalati érintkezésben a két nyelv használandó. Ezután a beiső hivatalos nyelv elvi szempontjait tárgyalták. Hétfőn délután 5 órakor folytatják a tanácskozást.

Bécs, február 15.

A békéltető értekezlet által a csehországi tartománygyűlési választási reform tárgyalására kikötött albizottság ma délelőtt tartott ülésén *több elvi kérdés tekintetében megegyezés jött létre*, így a falusi községek közvetlen választása és egy új választóosztály létesítése iránt, mely utóbbi lehetőleg a reichsrathi választási rend intézkedéseinek megfelelőleg alakítatnék. A *tartománygyűlési választók szempontjából három választó körrel* alakítatának, az egyikben a nagybirtokosság képviselői volnának, a másodikban a cseh választókerületek képviselői és a harmadikban a német választókerületek képviselői. Kiváratosnak jelentették ki, hogy a választókuriakban az agrár, kereskedelmi és ipari érdekek *egyaránt igazságosan*

legyenek képviselve. Német részről azt indítványozták, hogy a cseh és német választókerületek két kuriája vétójoggal bírjon a tartománygyűlésnek bizonyos halározataival szemben. Erre a konzervatív nagybirtokosság és a cseh nép képviselői kijelentették, hogy nincs ez ellen elvi kifogásuk, de végleges elhatározásukat függővé teszik attól, hogy az értekezlet elé terjesztett összes kérdésekben meggyőzés jön-e létre és hogy ily kuriák alakítása csak az egész békemű záróköve lehet. Ezután a német nép képviselői is kijelentették, hogy rájuk nézve is *elválaszthatatlan* *punktim* áll fenn az értekezlet összes tárgyai közt és különösen abban az irányban, hogy a választási rend reformja csak a vétő-kuriák behozatalával egyidejűleg jöhet létre. Minthogy evel az albizottság tárgyalásainak anyaga kimerítetett, dr. Eppinger megbízta az értekezlet plénuma elé szánt jelentés szerkesztésével.

HIREK.

A kertek.

Budapest kávései és vendég-lősei nyárra valami kis kertét csinálnak üzleteik elé az aszfaltra. Ezért *járdafoglalási* díjat fizetnek a fővárosnak. A díj azonban nagy s ipartestületük arra kérte a tanácsot, hogy elégedjék meg kevesebb pénzzel. A tanács a kérelmet elutasította.

Fogadást ajánlok arra, hogy Halmos János polgármester urnak van valami kis pihenő helye nyárra. Sőt az alpolgármester és a tanácsos urak se jönnék zavarba, ha arról van szó, hogy kicsoda zöldben pihen-jék az esztendő fáradsalmait, nem is beszélve a főpolgármester ur ő méltóságáról. Ő, a fő-polgármester ur akár be se nézzen ebbe a piszkos városba nyaranta. Csupa nagy ur az, a kiről itt szó van, aki mind elfelejtette, hogy valaha kiesi ur volt — no meg azt is, hogy ebben a városban tulnyomó részben kiesi urak laknak. A virilisták csak igen kis részét adják össze annak az adónak, amiből ezt a várost adminisztrálják s ha egyszer az a bizonyos rossz-módu középosztály nem tudna fizetni, a polgármester urék hiába küldenék a szabályszerűen felbélyegzett nyugtáikat a pénztárba elsején. Ebből tehát józan észszel az követhet, hogy a hatszáz ezer lakosból szem előtt kell tartani annak az ötszáznyolcvanezernek az érdekeit is, akinek az élvezetekből nagyon kevés jutott ki, a terhekből azonban annál több. Nem józan észszel azonban egyéb követhetnek...

A huszezer — vagy mondjunk egy nagyobb summát — ötvenezer ember, akinek a módja valahogyan megengedi, elszéled a zöld világban Karlsbadtól Rákoss-Palotáig. A többi pedig itthon marad a porban és — legyünk őszinték — izzad azért, hogy az ötvenezer pihenessen. A nagy fizetést, a nagy tantiémet, a vagyontok jövedelmeit a kis ekzsztencia írja, furja, kalapálja össze. Ezt mindenfelé tudják a jól fizetettek is, a tőkésék is, csak nálunk nem. És pedig nem a szocialista újságokból olvassák ki, hanem tudják, mert ez a dolog természetes rendje.

És tegnap ebben az újságban egy hír jelent meg a pusztló fákrol. A város mérnökei elmondják egy hivatalos írásban, hogy Budapesten esztendőnkint átlag ezer fa pusztl el. Hogy miért, hogyan, az mindegy. Elpusztul. Ezer fával kevesebb ad árnyékot annak, aki itt rekedt, ezerral kevesebb fogja föl a port, amit a szegény ember magába szív. Azt aztán nem a mérnöki hivatal mondja, hanem mi, hogy a kipusztult fákkal nem igen törődik senki. Megy talán valami jelentős róluk valami büröba, onnan aztán másikkba, harmadikkba, tizedikkba, de zöld fa nem kerül a másik helyébe.

Ma aztán megérkezik a hírhez a folytatás. Még jellemzőbb arra a nembánom-ságra nézve, amivel az utca népének pénzéből fizetett magisztrátus elbálik az utcával. Ebben a városban, amelynek egyebe nincs, csak csupa utcája. Széles, izzó, lármás, meg keskeny, piszkos és bűdös, de csupa utca és csupa szegény ember szalad raita a kenyere

után reggeltől estig, télen, nyáron. Ez a nép a forró nyáron olyan arrogáns, hogy utánozni meri a zöldben spricerező tanácsot s befordul valami kertbe egy pohár itlra vagy egy szelet fagyfaltra. Kert... Olyan kert biz az csak, amilyen a város. Inkább csak külsőség, póz. A kávév vagy a kocszmáros kibérel magának egy pántlikányit az aszfaltból, körül-rakja leanderrel, ráboosít árnyéknak egy ponyvát. Tessék hűsölni benne, publikum. Hát ez is valami.

Azonban az üzlet nyáron mindenképpen rossz, kerttel is, kert nélkül is. A kávéosok meg a vendéglősök alig bírják kifizetni a készkiadásukat s éppen csak arra törekszik a tisztos céh kilencven százaléka, hogy valahogy minden nagyobb katasztrófa nélkül átsuszszék a kánikulán, bele az őszbe, amikor újra kezdődik a szezon. És a költségek mellé odasorakozik a kert is, mert az aszfaltot nem adja ingyen a város. Sőt drágán. S újra jön a nyár és ezek az üzletemberek, akik a pangás elé néznek, előre nyögnek a kert miatt, ami igaz, hogy pénzt hoz, mert a kávéházba meg a kocszmába senki se ül be nyáron, de sokba is kerül. Arra kérték hát a tanácsbeli urakat, hogy adja olcsóbban a járdát. A fővárosnak nem fontos ez a tétel, nekik pedig az. És a publikumnak is. Annak kell az a kis zöld hitegetés első sorban.

A tanács elbámolt azon a szemérmelenségen, hogy a közönséges hivatalnok, munkás és egyéb rongyos népeknek a kertjével bosszantják s nem szállította le a kert árát. Minek annak a kert otthon, aki Rade-gundban nyaral...

(Th.)

Budapest, február 15.

— **BUDAPESTI NAPLÓ. Február 15-én** vj előfizetési és nyit a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minthogy január 1-jén a kötelező koronaszámítás lépett életbe, és a posta csak olyan utalványokat fogad el, amelyeken a pénzösszeg koronákban van megjelölve, kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy az utalványokon az előfizetési díjat ezentul ne forint és krajcárban, hanem koronákban és fillérekben méltóztatassanak feltüntetni.

— **A király itthon.** Bécsből táviratozzák nekünk, hogy ő felsége a király ma este Budapestre utazott, ahová holnap reggel érkezik. Ő felsége ezuttal három hétig marad fővárosunkban, de ezuttal nagyobb ünnepek a királyi palotában nem lesznek, mert a palota restaurációs munkálatai ninesenek abban a stádiumban, hogy ott nagyobb szabású ünnepek lennének tarthatók. De lesz több udvari ebéd, amelyre a parlamenti élet kitüntetései is kapnak meghívót. Ő felségét itt tartózkodása alatt *Mária Valéria* főhercegnő is meg fogja látogatni. Es megélénkül máskülönbön is a budapesti udvari élet, mert a király ittléte alatt többször a főváros vendégei lesznek a közös és osztrák kormány tagjai, az utóbbiak főleg azért, hogy a még folyvást zavaros belpolitikai viszonyok közt jelentést tegyenek az uralkodónak.

— **A trónörökösne betegsége.** *Stefánia* özvegy trónörökösne betegsége miatt még tegnap is ágyban maradt. A jövő hónapra tervezett elutazására még eddig semmi intézkedés nem történt.

— **Beteg államférfiak.** Párisból táviratozzák, hogy *Rouvier*, a hajdani pénzügyminiszter veszedelmes megbetegedett. Egy római távirat pedig azt jelenti, hogy *Pelloux* miniszterelnök három nap óta influenzában szenved.

— **Schwarc Gyula tanszéke.** A tudományegyetemen *Schwarc Gyula* halálával megüresedett az ókori történelem tanszéke. E katedrara a közoktatási minisztérium legközelebb kiírja a pályázatot. Egyetemi körökben *Schwarc Gyula* utódjaként dr. *Kuzsinszky* Balint egyetemi magántanárt emlegetik. *Kuzsinszky* a Nemzeti Múzeum régiség-tárának segédőre s az ókori történelemnek, valamint archeológiának egyik lezalaosabb ismerője.

— **Báró Korányi Frigyes.** Érdekes kitüntetésről ad hírt egy lapírtásunk. Arról van szó, hogy a király dr. *Korányi Frigyesnek*, az igazságügyi orvosi tanács tudós elnökének, a budapesti tudományegyetem nagynevű tanárának a bárói méltóságot adományozta. Ha e hír igaz, *Korányi* tanár volna az első a magyar tudomány férfiai közt, aki ily magas kitüntetésben részesül és mindenesetre örvedetes jele volna annak, hogy legfelsőbb helyen is méltányolni tudják a magyar tudomány munkásságát és azokat az elévülhetlen érdemeket, amelyeket *Korányi Frigyes* különböző állásokban a közegészségügy szolgálatában szerzett.

— **Főhercegek utazása.** Bécsből táviratozzák, hogy e hó 20-án *Ferenc Ferdinánd* főherceg második öcsöje, *Ferdinánd Károly* főherceg, a bécsi vadászrezendé parancsnoka, *Triestbe* utazik, a honnét 20-ikán a Fiuméből oda érkező fivérével, *Ottó* főherceggel Egyiptomba megy. Az utazás négy hétre van tervezve, és a legszigorubb inkognitóban történik.

— **Két előléptetés.** A hivatalos lap tegnapi száma két előléptetésről adott hírt; mind a kettő méltó arra, hogy őszinte szimpátiával vegyünk róla tudomást. A miniszterelnökség két kitűnő tisztviselője ment fölfelé a hivatalos ranglétrán: *Romy Béla*, aki címzetes osztálytanácsosból valóságos osztálytanácsos lett és dr. *Hazay István*, aki miniszteri titkárnak lépett elő a segéd-titkári állásból. Igazi, sok érdem megjutalmazását jelenti ez a két kinevezés. *Romy Béla* osztálytanácsos régi, nagyrészt munkása a miniszterelnökségnek. Sok fáradtsággal, odaadással tölt be egy nagyon nehéz, nagy felelősséggel teljes munkakört, amely nagyon kipróbálja a maga emberét. Ott van az ország miniszterelnökének közvetlen közelében, ahol a politikai vezetők és a kormányzatnak összes szála összefutnak, egy nem politikai állásban, amelynek a betöltéséhez mégis szüksége van egy politikai judiciumára, egy diplomata tapintatára és a mellett a hétköznapi munkás szerénységére. Tudni mindenről és hallgatni mindenről és tudni még ezenkívül sok egyebet: erre a ritka kvalitásra van szükség a *Romy Béla* hivatalában. És *Romy Béla* egyesíti magában ezt a kvalitást a mintaszerű tisztviselő minden többi kvalitásával. Mindezekon kívül derék, szeretetreméltó és nagyműveltségű ember, aki régebben az irodalmi munkásság terén is tett kísérletet, nem siker nélkül. Senkit sem lep hát meg, hanem sokakat tölt el őszinte örömmel az ő gyors karrierje. Dr. *Hazay István*, aki *Széll Kálmán* miniszterelnök oldalán a titkári teendőket végzi, egészen fiatal ember, s akik ismerik, azok tudják róla, hogy mostani előléptetése egy sokat ígérő közpályának a közbeeső stációja. Sok előkelő képességet, nagy munkabírást, föltétlen diszkrétót, abszolút megbízhatóságot követel tőle az a hely, amelyet elfoglal. És hogy ezeket a sokféle igényeket milyen fényesen tölti be, annak nem kell fényesebb bizonyítéka annál, hogy nagyon szereti a principálisa. Hogy pedig szeretik és nagyrabecsülik mások is — mindazok, akik hivatalos minőségében érintkeznie kell — az azt tanúsítja, hogy dr. *Hazay* kiváló hivatali tulajdonságai mellett kellemes, előékeny, mindenképp rokonszenves ember is egyuttal.

— **Porosz emlék Ausztriában.** Az alsó-ausztriai roysdoriban bizottság alakult, amely céljál tüzté ki, hogy az 1866-ban elesett és ott eltemetett porosz katonáknak méltó emléket állít. Az önkéntes adakozásból állítandó emlékoszlopot a jövő év pünkösdjén akarják leleplezni.

— **A sorozás.** Az ideai sorozás a jövő hónapban kezdődik a fővárosban. A katonai ügyosztály figyelemzett azokat az 1877-, 1878- és 1879-ben született hadköteleseket, akik mint családfenntartók, papjelöltek vagy tanítók fölmentésre tartanak igényt, hogy reklamálo kérvényüket február hó végéig adják be az illetékes hatóságukhoz.

— **Panaszok egy jegyző ellen.** Lajosmizse községnek ötven tagu küldöttsége tisztelget ma *Széll Kálmán* belügyminiszternél, hogy *Székelly* Lajos lajosmizsei jegyző visszaélései ellen most már másodszer emeljen panaszt. *Székelly* szall vadójai a polgárság, hogy egymaga több törvénytelenséget és hatalmi tulkapást gyakorolt a nép fölött, mint legutóbb egész Szatmár és Hontvármegye minden felfüggesztett jegyzője együttesen. A küldöttség azután *Veszi József* országgyűlési képviselőnél is tisztelgett. A küldöttség vezetője *Weisz* Izor, szónoka gelsei *Biró* Zoltán szerkesztő volt.

— **A párisi kiállítás megnyitása.** A következő hivatalos kommunikét kaptuk:

A közönség körében erős gyökert vert az a szokás, hogy a kiállításokat május elsején nyitják meg. Ettől a szokástól bucsuzik el a mostani párisi nemzetközi kiállítás, amely mindenféle ellenkező híresztelések dacára, *husvét vasárnapján, illetve április 15-én* nyitja meg kapuit. Ezeket szives tudomásul a kiállítóknak és az érdeklődő közönségnek is. A kormánybizottság megbízásából: *Boros*, sajtóreferens.

— **II. Rákóczy Ferenc életrajza.** Ne rekrimináljunk miatta, de tény, hogy II. Rákóczy Ferencről nincs még olyan munka, amely történelmünk e legnépszerűbb hőseinek életét és tevételeit legendás alakjához és a magyar történetírás magas színvonalához méltóan ismertetné. Ezt a mulasztást akarja jóvátenni egy lelkes magyar honleány: ludányi Bay Ilona uró, aki 1000 koronát adományozott a történelmi társulatnak oly célból, hogy tűzze ki ezt az összeget **II. Rákóczy Ferenc életrajzána** megírására. Hálátlanság volna, ha kicsinyelnék a derék honleány áldozatkészségét, de kétségtelenül adománya igen csekély oly irodalmi mű jutalmazására, amelynek a magyar közönség II. Rákóczy Ferenc életrajzát kívánna. Hazafiasan és nagy céljainak megfelelően járna el azonban a történelmi társulat, ha Bay Ilona adományán felbuzdulva, a maga részéről oly öszszegre egészítene ki ezt az adományt, hogy már a kitűzött díj nagysága is biztosítsa a pályázat sikerét.

— **A páholy.** Egy fiatal írónkról, akinek darabja nemsokára színrekerül, beszélnek a következő történetek.

A minap találkozott az utca egy ismerősével. — Elnye de jó, hogy találkozunk — kiáltott feléje az ismerős — éppen kért akartam öntől egy ingyen páholyjegyet a premiéréjére!

— És mit csinált volna, ha most nem találkozunk volna? — kérdezte a szerző.

— Irtam volna önnek — volt a felelet.

— **Hát akkor írjon** — mondta nyugodtan az író és sielva távozott.

— **Inas-otthon.** Kolozsvártól otthont fognak létesíteni az iparos-inasoknak, — ezt írták a kolozsvári újságok. Nos, most — egy interjú révén — kitudódott, hogy ez az inas-otthon csupán paródiaja az igazi inas-otthonnak. Gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök mondta el, hogy milyen otthont fognak alapítani. Olyant, ahol vasárnap délutánoként vallásos felolvasásokat hallgathat az iparosinas. Az ilyen felolvasások erkölcsi hasznát senki sem kicsinyelheti, de ez nem otthon. Ez — ahogy a püspök tervezi — csupán előkészítő osztálya a Katolikus Legényegyesületnek, amelyet szintén most szervez a püspök Kolozsvárott. Hogy mi az inas-otthon, azt a dusszagd erdélyi püspök megtanulhatja egy magyar asztalosmestertől, aki Orosházán valóságos otthont alapított az iparosinulóknak. A kiváló intézményről Thék Endre bővebb felvilágosítást adhat.

— **Életunt ügyvéd.** Nagyváradról táviratozza tudósítónk: Szopó József ügyvéd, nyugalmazott albiró a tenkei vasúti állomással szomszédos erdőben felakasztotta magát. Szopó tavaly *Belényesen* telepedett le, de nem tudott megélni és Pap Jusztin tenkei ügyvédnek lett az irodavezetője.

— **Szent-Szív templom.** A nógrádmegyei vidéki katolikusok 1895. június 21-én — mely napra akkor Jézus Szent Szívének ünnepe esett — egy emlékeztető évforduló alkalmából Magyarország údvére felajánlott intencióval Jézus Szent Szívének tiszteletére emelendő templom építését határozták el. E célra az első adomány: 200 korona *Mária Valéria* főhercegnőtől érkezett. *Ervébet* királyné annak idején küldött 200 koronát. Ezenkívül adakoztak: Schlauch Lőrinc bitoros 100, Schuster püspök 80, gróf Leiningen-Westerbury Armin 142, dr. Mészáros Károly, 100, Bende püspök 40, kisebb gyűjtések 128. N. N. 1000, gróf Batthyány István 100. Sz. 40, Hoffmuller Dóra grófné 40, gróf Szapáry László 40, özv. gróf Szapáry Gézáné 60, Tóthfalussy Béla plébános 50, Császka érsek 200, báró Wodianer Albert 200, gróf Esterházy Miklós Mária 600, Dessewffy püspök 100, N. N. 50, Asbóth János és neje 2000 koronát. A legkisebb adomány is hálás köszönettel fogadja *Asbóth Jánosné*, (Budapest, Angol-királynő szálló)

— **A gyomai parcellázás.** A *Wodianer*-féle harmincezer holdas uradalomnak parcellázása mindinkább közeledik a megvalósuláshoz. Dr. *Lukács György*, Békés vármegye főispánja maga vette kezébe a nagyfóttosságu ügyet és személyesen tárgyalta az örökösökkel. A megállapodás pontozatait ma délelőtt terjesztette egy *Gyomára* összehítt értekezlet elé. A főispán elnöklése mellett tartott értekezleten a Gyoma és Endrőd község által kiküldött bizottságok kívül a következők vettek részt: *Ádám Sándor* mezőturi és *Czihát Károly* turkevei polgármester, dr. *Bakó, Havivár Lajos* kir. főmérnök, dr. *Zsitinszky Endre*, dr. *Kiss István*, *Kovács Lajos*, *Bácsi Lajos* és *Debreczeni Endre*.

— **Halálozás.** Ábránfalvi *Ugron István*, Udvarhelymege arvaszéki elnöke e hó 12-én Székely-Udvarhelyt meghalt.

Fazekas Beláné született *Hönsch* Ida e hó 13-án Fiumében meghalt.

Szabó Pál diósádi református lelkész e hó 11-én 76 éves korában Diószadon meghalt. Temetése tegnap ment végbe nagy részvét mellett.

— **Jótevőny alapítvány.** Ifj. *Szabó Sándorné* boldogult édesanyja, esetei *Herzog Péterné* emlékének megörökítésére 4000 koronás ágyalapotványt tett a budapesti poliklinikai egyesült kórházban.

— **Lieber hogyléte.** Berlinből táviratozzák, hogy *Lieber* állapota változó. A beteg ellenálló képessége rendkívül nagy, de azért a betegség folyton előrehalad.

— **Eltűnt mérnök.** *Trebbin* Vilmos bécsi születésű 49 éves mérnök még január 23-án eltűzött a Rókus-hegyi lépcső 10-ik szám alatt levő lakásáról és azóta nyoma vesztett. Háziasszonya az eltűnést bejelentette a rendőrségnek, amely mindenfelé kutatót *Trebbin* után, de hiába, nem tudott nyomára akadni. A rendőrség azt hiszi, hogy az eltűnt mérnök bünténynek esett áldozatul s ezért tovább folytatja a nyomozást. *Trebbin* eltűnésekor fekete, bársonygalléros télikabátot, barna ruhát viselt. Középmagasságú, sovány, pirosarcu ember, barna hajjal és vöröses, őszülő szakállal.

— **Öngyilkosság a Ludoviceumban.** Az *Üllői-út* végén, a *Ludovika Akadémiában* egy lövés dördült el tegnap este, amely kioltott egy reményteljes fiatal életet. Egy akadémiai növendék lett öngyilkossá, amikor már a tanulmányait elvégezve kardbajhoz jutott volna s gyászba borított öngyilkosságával egy előkelő családot. *Morocza* Istvánnak hívják a fiatal öngyilkost, aki a *Ludovika Akadémia* utolsó évfolyamának növendéke volt. Szorgalmas, jó fiatalembernek mondják a tanárai, aki nagy ambícióval ment neki a katonai pályának. Apja *Morocza Kálmán* királyi táblai bíró, a veszprémi járásbírósg vezetője. A fiatal ember, aki alig volt még tizenhét esztendő, pár héttel ezelőtt egyszerre szótalan, szomorú lett s társaival is alig érintkezett. Tegnap este azután, amíg társai vésorázni voltak az ékezőben, a hálóterembe vitte fegyverét és agyonlőtte magát. A lövés zafára besiettek társai s a szerencsétlen a földön fekvő találták, óriási vértócsában. Előhívták az egyik ezredorvost, de nem tudott ez sem segíteni a boldogtalannal, mert a lövés után menten meghalt. Holttestét bevitték a helyőrségi kórház halottasházába s az öngyilkosságról az akadémia vezetősége értesítette a szerencsétlen fiatal ember szüleit. Egy pár levelet hagyott hátra, amelyekből kivilálik, hogy boldogtalan szerelem miatt lett öngyilkossá.

— **Vihar.** Valóságos áprilisi idő járja. Tegnap eső, ma orkán, közben a nap kisüt, aztán beborul az ég. Meiszó hideg esője meg az embert, a szél megzörgeti az ablakokat s a gázlámpákat és kikezd a a cégablakkal is. Nálunk azonban még elég gyöngéden bánik el velünk a vihar, a külföldön sokkal keményebben köszöntött be. *Londonból* jelentik, hogy az ország minden részében erős hóvihár dühöngött. Sok helyen az utak járhatatlanok. Az Északi-tenger keleti partvidékén nagy kárt okozott a vihar, több hajó hajótörést szenvedett. *Párisból* jelentik tudósítónk, hogy az éjjel ott iszonyú vihar dühöngött, amely nagy zavarokat okozott. Svájcjal, Ausztriával, Magyarországgal, Angliával, Olaszországgal, Spanyolországgal, Portugáliával, továbbá *Strassburggal*, *Frankfurtal* és *17 francia táviróhívattal* megszakadt a táviró-összeköttetés.

Fiuméből jelentik, hogy ott tegnap este óta olyan vihar dühöng, hogy egy ház is bedőlt. Nyolc ember a romok alá került. Egyikök súlyosan megsebesült, a többi meghalt.

— **Lovasított mozdony.** Eddig csak lovasított kapitányokról volt szerencsénk hallani: a lovasított gőzmozdony ma jelent meg először a köztudat láthatárán. *Kispest* felől cammogott be a fővárosba az első ilyen fogat, ma reggel fél hétkor. A mit sem sejtő utasok abban a biztos tudatban ültek *Kispesten* a vicinálisra, hogy gőzerővel vontatják be őket *Pestre*. A tegnapi katasztrófa után azonban ma ismét elromlott a gép. A vicinális megállott. Lovakat hoztak, szépen befogtak néhányat a mozdonyba, s azzal — gyite! — megindult a vonat a város felé. Meg is érkezett, természetesen egy kis késéssel, nem csekély meglepetést okozva azoknak, akik látták. Szóval annyira bizonyos, hogy *Kispest* és *Nagypest* között kissé kedélyesen jár a vicinális. Hol sok lördere berendezett mozdony, hol egy mozdonyrőre berendezett sok ló húzza be a városba...

— **A fűgefalevél ellen.** Berlinből táviratozzák, hogy a berlini sajtóegyesület elhatározta, hogy a *Lex Heinze*ban megnyilatkozó irodalmi és művészeti felfogás ellen tiltakozni fog. Együttal felháborodásának ad kifejezést, hogy *Sudermann* egy birodalmi képviselő durván megtámadta.

— **Házasságok.** *Hajdúsa* Vilmos Csantavérről e hó 11-én eljegyezte *Ruff Rózsika* kisasszonyt, *Ruff* János, temerini tekintélyes kereskedő bájos leányát.

Hollós Oszkár vegyész eljegyezte *Budapesten* *Mandl* Viola kisasszonyt, dr. *Mandl* Dániel ismert fővárosi orvos leányát.

Weisz Mór Irázról eljegyezte *Weisz* Sárkát, özvegy *Weisz* Hermann leányát *Nagy-Szécsényről*.

Brüll Zsigmond, a krasznai takarékpénztár könyvelője eljegyezte *Reichmann* Szerénke kisasszonyt *Szikszón*.

— **A mustármag meséje.** Ezelőtt huszonöt esztendővel hat kis iskolás leány jótékony egyesületet alapított *Stokholmban*. Arra határozták rá magukat, hogy a kis pénzeesküjből vásznat, pamutot vásárolnak s szorgalmasan dolgozva kiállításra rendeznek a munkájukból, ha már együtt lesz egy kis kiállításra valójuk. A holmit aztán eladják és szegény gyermekeket segítenek a pénzzel. Mindjárt az első vásárjuk százötven koronát eredményezett. A második évben már többen szegődtek hozzájuk s a mustármag folyton nőtt. Hét évvel az alapítás után már olyan szép kis gyarongájuk volt a kisasszonykáknak, hogy játszószobát rendeztek be a szegény gyermekek számára. Olyan jóféle játszószobát, amelyben a játékok kifáradott gyermekek meleg ebédet is kapnak. Azóta aztán sok egyebet is tett még. *Nyáron* vidékre küldte a szegény városi gyermekeket, gyermekkórházat épített, minden évben kiállításokat rendezett jótékonycélokra, persze most már sokkal nagyobb arányokban, mint a hogy ezt a hat kis iskolás leány elkezdte. Ma már olyan vagyona van az egyesületnek, hogy külön nagy kórház építését vették tervebe, amiben jut hely a felnőtteknek is.

— **Egy telekspekuláció következményei.** *Rákospalota* képviselőtestülete a napokban elhatározta, hogy három tisztviselet ellen, valamint saját maga, azaz a képviselőtestület összes tagjai ellen is *fejeleméi eljárást* kér. A határozat előzménye egy telekspekuláció, amely most négyszázezer forint kárral fenyegeti a községet. Egy részvénytársaság parcellázásra, telekspekulációra nagy darab földet vásárolt 400.000 forintért *Rákospalota* községtől. E társaság, melynek élén gróf *Crouy Chanel* Endre állott, kötelezte magát arra, hogy három éven belül a telkek árát kifizeti. Kaucióképpen letett ötvenezer forintot a község pénztárába. A létesítendő telepet elnevezték *Széchenyi-telepek*. A telep terének sikere attól függött, hogy a telep mellett az Erzsébet királyné-utjára tervezett villamos-vasút kiépítését keresztülvigyék a főváros tanácsánál. A tervezés kezdetekor bizonyosra vették, hogy a vasút három éven belül kiépül. De gróf *Crouy Chanel*, a részvénytársulat elnöke, csakhamar abba az aggodalomba esett, hogy a vasút ügye, ha nem is dől dugába, de nagyon nehezen lesz kivibető. Ezért még a tárgyalások folyamán kikötötte, hogy a részvénytársaság három esztendőn belül visszaléphet bármikor s kaucióját elveszti. Ez most a vitás pont. A község ugyanis azt állítja, hogy a szerződés megkötésekor a visszalépés joga nem volt a szerződésbe fölvéve és azzal valója *Medveczky* György főjegyzőt, *Veszolovszky* Béla jegyzőt és *Tóth* István bírót, hogy e kibocsátó pontot a község tudja nélkül, önkényit, utólag vették be a szerződésbe. A község, a nyereség reményében, adósságot csinált. Felvett pénzeket a bankoktól templomépítésre, utca-rendezésre, csatornázásra. Ez az adósság, a telekspekuláció-okozta kárral együtt, majdnem 400.000 forint. Ez év január 1-én azonban a részvénytársaság visszalépett. *Rákospalota* pedig nem tudja, hogy miből fizesse meg az adósságát. E fölött tárgyal immár három napja a község. A községnek már az első nap rendkívül izgatót hangulaban folyt le. *Medveczkyt*, *Veszolovszkyt* és *Tóthot* alig engedték szóhoz jutni. A terheltek azt bizonyítgatják, hogy a szerződésminiat annak idején felolvasták az inkriminált ponttal együtt, de lehetséges, hogy az öt ívre terjedő szerződésnek minden pontját akkor nem hallották néhányan. Arra a kérdésre, hogy ha tudták ők, mint a szerződés kötésével megbízottak, hogy a 400.000 forintnyi vételár bevétele nem bizonyos, — mégis hogyan engedték belomászni a községet olyan rengeteg adósságba — azt felelték, hogy ők föltétlenül bíztak a társaság tervének a sikerében. A képviselőtestület elhatározta, hogy fejeleméi kér maga ellen és az ügy ismertetésére külön küldöttiséget küld a belügyminiszterhez és a vármegye főispánjához. Ma *Rákospalota* több tekintélyes polgára fölkereste a kerület országgyűlési képviselőjét, *Wolfner* Tivadart, és megkérték, hogy az alakítandó küldöttiséget ő vezesse a belügyminiszterhez és a főispánhoz.

— **Életunt eselőd.** *Weber* Jánosné 84 éves budapesti születésű eselőd ma délelőtt gazdájának *Ferenc*-kórnát 37. szám alatt levő lakásán spirítuszban feloldott lúgkővel megmérgezte magát. A szerencsétlen asszony férjével összekötözött és ez annyira elkésértette, hogy a mérgeparhózhoz nyúlt. A segítségül hívott mentők súlyos belső sérülésekkel vitték a Rókus-kórházba.

— **Betörés Brassóban.** A brassói rendőrség táviratban tudatta a főkapitánysággal, hogy e hó 13. és 14-ike közötti éjjelen ott egy nagyobb betöréses lopás történt. A tolvajok többek között 5 darab 5000 frank értékű „*Foncière* uronana romana” értékpapirt is elloptak, melyeknek számai a következők: 14.903, 23.219, 47.382, 67.782, 986.021. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

— **A Ferencváros fiatal zsványai.** Más-különbön a *jások*. Ők nevezik így magukat, tolvajnyelvvel beszélnek és gyerek még egytől-egyig. A legidősebb talán tizenhét éves. A Ferencvárosban laknak, valamennyien ismerik egymást s mindegyik a rendőrség minden munkája hiábavaló volt ellenükben. A veszedelmes gamin népet lehetetlen volt összeszedni. Ha befogtak közülük tizet, husz eseperedett föl a nyomukban s hogy mennyire nem tréfa az, amit ez a fiatal kezesség művelt lopás, rablás dolgában, azt legutóbb egy szegény házaló esete igazolta be. Néhány napja annak, hogy a Védgát-utcában elrabolták egy házaló minden holmiját s amikor a szegény ember védelmezni próbálta a cókmojkát, olyan sebet ütöttek a fején, hogy aligha hever ki ezt az utcai kalandot. Egy Sváb István nevű soroksári kenyerésűt minden hajnalban kocsin szállítja kenyerét a fővárosba. Ritka kivétel, hogy le nem lopnának néhány kenyeret a kocsijáról a Külső-Soroksári-úton. Ma reggel ötödfél órákor a Gizella-malom és a sütők malma között baktatott kocsijával, amikor egy suhanc fölhasította oldalát, amire a sok kerek cipő kigurult a kövezetre. Néhány tolvaj rásért a szákmányra és szedegette a kenyeret a földről. Sváb leugrott a bakról, közibük cserdített, de a suhancok kést rántottak elő s leszurással fenyegették. Segítségért kiabált, amire néhány utcaseprő közeledett. A tolvajok persze megfutamodtak. Az egyik öreg utcaseprő elmondta Svábnak, hogy a suhancok minden héten összeszednek néhány zsák kenyeret s eladják a munkásoknak. Akár meg is mutatja, ahol árusítják. Sváb nem az egyedüli, akit meglöpnak. Soroksár és Erzsébetváros összes kocsizó kereskedői panaszkodnak az országtól tolvajokra. A minap történt például, hogy Berger Antal soroksári pék beküldte fiát a fővárosba. Amikor a fiatal Berger késő este hazahajtatott, a gubacsi csárda közelében három utonál megátámadta. Egyik a ló zabláját tartotta, a másik kettő pedig rátámadt Bergerre ezzel az ismert kiáltással:

— Pénzt vagy életet!

Hogy nem tréfáltak, bizonyította a kezükben tartott kés. Berger kénytelen volt átadni nekik minden pénzt, csak aztán mehetett utjára. Csodálatos ez, de tény, hogy a főváros területén, nem is egészen a város szélén ilyen állapotok legyenek. Remélhetőleg azonban nem sokáig tart már az ostromállapot a Ferencvárosban. A rendőrség elhatározta, hogy megtisztítja a kerületet a rablóbandától s mostanság minden nap nagy razziaát tartanak a Ferencvárosban. Egész sereg gyereket fogtak már össze s aki még nem állítható a törvény elé közülük, azt szétküldik a javítóintézetekbe.

— **Hétszer.** Hétszer házasodott meg Nathanael Reed, aki meghalt nemrégiben a coldwateri kórházban Michigan-államban. Az anyatermészet rendkívüli adományokban részesítette, úgy hogy tizenegy esztendősen már huszonnégy esztendősen férfinak látszott s tizenhat éves korában úgy elbűvölt a szomszédban egy leányt, hogy az szülei akaratát ellenére hozzá akart menni. De a felháborodott após még a nászéjszaka előtt visszarágatta leányát a szülei hajlékba s több esztendővel később Reed a feleségét mint egy boldogabb halandó hitvestársát látta viszont. Második házassága sem sikerült. A lakodalmi hintó felborult, mikor már otthonába ment fiatal feleségével, s a szegény asszony halálisan megsérült. Harmadik feleségével annyira nem tudott egyezni, hogy még a mézes hetek elmúlia előtt elvált tőle. A negyedik asszony valóságos Xantippe volt. Egy éjjel megszökött előle s aztán rövidebb, hosszabb időközökben még háromszor hajtotta bele fejét a házasság jármába. A hetedik asszony, aki az elődeinél talán még engedelmesebb volt, fogságba juttatta, amikor meg akart szökni tőle. Akkor Reed huszonnégy esztendő volt. De most már nem fogott rajta a női varázs, többször nem házasodott. Harmadik esztendőt töltött aztán még mint nőtlen ember.

— **Viharos utazás.** *Marseille*-ből írják a *Magyar Tengerpartnak*: Az *Olga P.* nevű osztrák-magyar vitorlás, amely *Fiuméből* indult utra, 8-ikán erősen megsérülve érkezett *Marseille*-be. A hajó az utazás alatt vitorláinak egy részét elveszítette s hogy veszélyes helyzetben segítsen, kénytelen volt áurakományának egy részét a tengerbe dobni.

— **Gázmérgezés.** *Karlsbad*-ból táviratozzák: Az *Arany korona*-szálló tulajdonosa, gázmérgezés következtében meghalt. Gondaasszonya halálisan megbetegedett.

— **Budapest legelőbbkelő mulatóhelye** kétségkívül a Révay-utcai *Folies Caprice*-mulató, melynek híre már tíz év óta tüntet az ország határain és amely a nálunk megforduló külföldiek, valamint a székeftőváros és a vidék előkelőbb köreinek kedvence találkozóhelye. A *Folies Caprice* mostani műsora felemul minden eddigi, mulatósság és szórakoztatás dolgában. A legújabb *stager*, a *Blonde Bestien* című bohózat néhány nap előtt került színre szűfolt ház előtt. Ennek a darabnak legújabb keletű bur-angol vica, valamint kacagató cselekménye oly hatalmas

derültséget kelt, hogy az előadás folyamán sokszor percekre megszakad az óriási tapsvihartól. A *Blonde Bestien* méltán sorakozik a vig Muzsa és városban vig és otthonos hajlékának hírnévre emelkedett darabjai közé. A műsor többi részét még mindig az *Egy karambol okai* című, valóban szenzációs sikerű vasuti bohózat dominálja, mely már több mint hatvanszor került egymást után színre, vasuti szakfőnök és laikusok nagy mulatságára. Az intézetnek, a névtelenség homályában rejtőző magyar poétája nagyot és merészet gondolt és parodisztikus zsidó operettet írt *Sámson és Delila* címen. Ez új és előreláthatólag óriási sikerű parodisztikus daljátéknak, holnap, szombaton este tíz órákor lesz az első előadása, melyre máris sok előjegyzés történt.

— **Somossy Mulató.** Szombaton, február 17-ikén nagy elite álarcos bál lesz a Somossy Mulatóban, amelyen ifjú Strausz Janos vezénylete alatt egy hatvan tagból álló zenekar szolgáltatja a zenét. Jegyek a rendes áron kaphatók.

(x) **Uj kávészétküldő telep.** Mint értesülünk, a *Fratelli Deisinger* kávé-nagykereskedő-cég, mely eddig a triezsi kikötővárosból csak tömegáruként bocsátotta forgalomba a kávé, legújabb triezsi telepét is berendezte a fumei mintájára s öt kilogrammos csomagokban is ad teát és kávé a vevő közönségnek.

Birger Schöldström.

— A *Budapesti Napló* levelezőjétől. —

Stockholm, február 13.

A Kongelige Bibliotek nagy olvasótermében nap-nap után, délelőtt, délután megjelenik egy hatalmas, magas, nagy szakállu, öszbecsavarodott férfi; sok szenvedés korán nyomot hagyott külsején; kissé boztafamaszkóval bebecce megszokott asztalához, s belémerül régi nyomtatványokba, irodalomtörténeti kuriozitásokba, vagy egy magyar költőbe. Ez a hatalmas fejű svéd, aki a svéd literatura tradíciói, mondái, apró históriái mellett elbirja a magyar nyelvet s Petőfi költészetét s a negyvennyolcas időket úgy ismeri, mint mi közöttünk sokan nem: ez a Petőfi-társaság régi, igen érdemes tagja, Birger Schöldström.

Ezelőtt pár évvel, mikor először találkoztam vele, elmondtam impresszióimat róla e lap hasábjain. Akkor azt gondoltam magamban: Birger Schöldström megírta Petőfi életét egy füzetben, mi a legjobb azon kívül, amit magunk írtunk; lefordította egy halom költeményét — s ezzel eléget tett passziójának s nekünk. Mint annyi mások, akik lefordítottak egy „felhököt”, irtak egy kompiliációt — ő is félreleszi ezt, a multba, emlékei közé.

Nem teite. Nem teheti. Schöldströmet a magyar szabadságharc s vele Petőfihez gyermekkori érzései és emlékei csatolják. Nem a világi irodalomban terelőzva akad Petőfi-re, hanem olyan érzések vezeték hozzá, mint közöttünk azokat, akiknek gyermek-kora azokba az epikus időkbe esik, amikor Európa minden országában elszéledtek az emigránsok s hazatértek a mi küzdelmeinkben résztvevő idegenek; mikor a külföldi gyermekeket Kossuthnak keresztelték s a mi harcainkról beszéltek mesét.

Malmöbe is hazatért egy svéd, ki a szabadságharcban mint tiszt vett részt s timárműhelyt nyitott. Most, nem régen halt meg, késő vénységében. Ennek a mesét hallgatták a Schöldström gyermekek s ezek a gyermekkori benyomások vezették férfikorában Birger Schöldströmet vissza abba a világba, a negyvennyolcas idők történetébe, Petőfi költészetébe.

Schöldström a haladó évekkel nemhogy vesztene érdeklődését a magyar dolgok iránt, hanem mind nagyobb és nagyobb buzgalommal foglalkozik velük. Négy évvel ezelőtt jó néhány magyar könyve volt, most egész magyar könyvtára van. Ami érdemesebb, terjedelmesebb könyv, mely Petőfiről megjelent, mind megtalálható dolgozószobájában. Egy hatalmas író-mappában pedig össze vannak gyűjtve mindazok a lapok, folyóiratok, melyekben Petőfi-ünnepek alkalmával szó esett róla. A magyar hírlapirodalom szép csoportja van képviselve ebben a gyűjteményben s bizonyos, hogy ez a magyar könyvtár, az a gyűjtemény egyetlen a maga nemében Európában, idegen földön.

Schöldström gondos figyelemmel kísér minden magyar irodalmi eseményt és sohasem mulasztja el, hogy ne regisztrálja a svéd lapokban. És az sohasem pár száraz sor, hanem egy hosszú életrajz, sok historia, mindig lelkes szavak, meleg szeretet rólunk. Különösen, ha a negyvennyolcas időkről, Petőfiről beszélhet, akkor foly a pennájából az írás, nagyszerű történeteket beszél józan patriotáinak. Az utolsó évek Petőfi ünnepei, szabadságharcunk emlékünnepei alatt találhatatlanul, — mondják? konokul írta meg újra és újra érdekes cikkeket.

És mi az eredmény? Az, hogy még annyi országban még mindig csak a Pusztai s a Tokayer, amit Magyarországról tudnak, (annyi javulás után is, nem túlzás ez, kérem, sajnós), addig Svédországban szinte minden olvasó ember tud rólunk sokat, okosan. Nem megdöbbentő volt az (hogy személyről beszél-

jek), mikor a svéd modern irodalom büszkeségével Per Hallströmmel beszélve, ő emlegeti Laborfalvi Rózát (ez a neve!), s tudja, hogy Petőfinek családi neve Petrovics.

Mindez kizárólag a Birger Schöldström érdeme.

Most sem tudom máskint végezni e pár sort, amint, amit évekkal ezelőtt írtam: jobb, buzgóbb képviselőnk nincs nekünk külföldön, mint ő, többet tesz ő nyelvünkért, irodalmunkért, érzéseink terjesztésért, mint összes német föllírás konzulátusunk.

Vegyük nevét mindig tisztelettel nyelvünkre.

Szász Zsombor.

Szegény vendéglősök!

— Jelenet. —

Fővárosi hivatalnok: Vendéglős ur, jöjjön be!

Vendéglős (belép; tiszteletteljesen): Jó napot kívánok.

Hivatalnok: Fogja be a száját. Üljön le.

Vendéglős: Köszönöm.

Hivatalnok: Önök drágálják a járdafoglalási díjat?

Vendéglős: Bátorkodtunk...

Hivatalnok: Elég. Értesitem, hogy a tanács vizsztatásította kérelmüket. Hát ki fizesse a sok pénzt, ha nem önök?

Vendéglős: Ez igaz.

Hivatalnok: Csakhogy belátja. De ez még semmi. A jövőben mindent önökön fog megvenni a főváros. Itt vannak az új rendeletek.

Vendéglős: Ejnye.

Hivatalnok: Önök a gyalogjárón csak másfél centiméternyi helyet foglalhatnak el. Ezért fizetnek ezer forintot.

Vendéglős (rémülten): Havonkint?

Hivatalnok: Csak nem teszi fel rólunk?... He!enking, barátom, helenking!

Vendéglős: De kérem...

Hivatalnok: Csönd. Jövedelmük után kilenvenkilenc százalék adót fizetnek...

Vendéglős: Jaj!...

Hivatalnok: Hajukat, szakállukat, bajszukat levágatják s elküldik a muzeum kítőmési osztályába. Ott madarakat fognak ezzel kitömní.

Vendéglős: Az én...

Hivatalnok: Ne sopánkodjék annyit. Azonkívül fizetnek robotot, kilencet és dézsmát. Ez ugyan archaizmus, de majd adunk mi maguknak!

Vendéglős: Óh!...

Hivatalnok: Lakbérüket kétszer fizetik: egyszer házbér és másodszor bérház címén. Cim, az van elég.

Vendéglős: Istennem!

Hivatalnok: Fiaik hat évet szolgálnak a katonaságnál három helyett. Leányaik csak dispenczióval mehetnek férjhez. Majd adunk mi maguknak — megélni!

Vendéglős: Óh, én pária! Óh én rutén!

Hivatalnok: Bizony! Mi haragszunk a vendéglősökre. Hogy miért, azt nem tudjuk. Haragszunk, és pont. Rontom-bontom! Vizsztatásítjuk őket! Fizessenek! És ha majd elszegényedtek, csinálhatnak mentési akciót.

Vendéglős: Akeiót?

Hivatalnok: Azt.

Vendéglős (megtörtén): Akkor csak egyre kérem...

Hivatalnok: Halljuk.

Vendéglős (sugva): Ne Egan urat...

—o.—

FŐVÁROS.

(*) **Klotild főhercegnő új háza.** A Kossuth Lajos-utca palotaszorai közül előkelően emelkedik ki az a két, angol barokstílusban épült palota, amely *Klotild* főhercegnő békességének, nemes izlésének köszönheti fényét. Ugy értesülünk, hogy a főhercegnő két pesti háza mellé még egy harmadikat is is óhajtott építtetni és célra a régi városháza telkét szemelte ki.

(*) **Ki a Szervita-tér?** A szerviták terének s az ott lévő szobornak tulajdonjogi ügyét a tanács ma tisztázta. A szerviták egy hosszabb beadványban saját tulajdonosi minőségüket és tulajdonjogukat igyekeztek a térhez és szoborhoz bebizonyítani a tanács előtt. A tanács azonban a tulajdonjogát a szervitárendnek el nem ismerte s a beadványt elutasította.

(*) **A Gschwindt-gyár ügye.** A József- és Ferencváros polgársága azzal a kérelemmel fordult a fővároshoz, hogy szüntesse meg a Gschwindt-gyár által okozott közegészségellenes állapotokat. A VIII. kerületi előjáróság megvizsgálta a gyárat s utasította az igazgatóságot, hogy két hónapon belül az egészségre és tűzbiztonságra veszedelmes viszonyokon javítson. A Gschwindt-társaság ez ellen fölébeztet s azt kérte a többi között, hogy a főváros küldjön ki vegyes bizottságot, mely a gyár kitelepítése ügyében tárválást kezdjen. A tanács ma elhatározta, hogy a

társaságnak ezt a kérését nem teljesíti. A főbebezzét sem bírálta felül, hanem intézkedett, hogy előbb a közegészségi és középítési bizottságok szemle alapján tegyenek javaslatot.

Harc a wurstliért.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, február 15.

Minő igazságtalanság, hogy a város komoly atyái nem igen szeretik — a wurstli! Hát sohasem voltak ők gyerekek, ők, — akiknek egynémelyikéről azt tartja a fáma, hogy még most is gyerekek?!

Közeledik a tavasz és megindul a harc a wurstli ellen. Megindul az egész vonalon. A pesti oldalon éppen úgy, mint a budain.

Ime tudósításaink:

(A budai oldalon.)

Mutatványos bódék a Városmajorban.

Egész sereg kérvény érkezett a fővárosi tanácshoz, melyek mindegyike a Városmajorban kér mutatványos bódék felállítására engedelmet és helyet. A tanács elhatározta, hogy a majorban az idén is engedélyezi mutatványos bódék felállítását, számukat azonban a minimumra szűkíti le.

(A pesti oldalon.)

A városi legiti mutatványos bódék Ős-Budavára ellen.

Ős-Budavára részvénytársaság a mulatóhelynek a Népliget felőli negyedik kapujánál az idén új vendéglőt akar nyitni, hová belépődij nélkül engednék ba a közönséget s a társaság variété előadásából egyes látványosságokkal szórakoztatnák. A népligeti mindentéle mutatványos bódék tulajdonosai sietve fordultak a tanácshoz védelemért, mert existenciájukat féltik Ős-Budavára konkurenciájától. Elpanaszolják, hogy az 1885. és 1896-iki kiállításokon, amikor a kiállítási terület elkerítése jóformán egészen elzárta őket a külső világ elől; majdnem teljesen tönkrementek s azóta is alig tudják fenntartani magukat. A tanács aligha fogja figyelembe venni a kérvényezőknek óhaját.

Óh atyái a mi fővárosunknak, — vegyék pártfogástokba a wurstli! Valaha ti is kacagtatok a haró-hintán és a körhintán, álmélkodtatok a büvészi színházban, 16-16dteket a lövöldében, üttötétek az ütőgépet és mulattatok Barcolindán és a Paprika Jancsinál...

SZÍNHÁZ, ZENE.

Jókai és a Kassai ifjuság. A kassai Nemzeti Színházban tegnap Jókai Mórnak a *Szigetvári vértanúk* című darabját adták elő s ebből az ötleből *Garevich* Mór, az állami főreáliskola önképzőkörének ifjusági elnöke a következő táviratot küldte a koszosrus szerzőnek:

Az ifjusági előadások során ma színrekerült *Szigetvári vértanúk* előadása alkalmával mély hődellettel és tisztelettel üdvözli a kassai állami főreáliskola VIII-ik osztálya örök példányképét, Jókai Mór, gyermekki öszinte lelkesedésből kívánva neki, hogy még soká lehetősé soká tartsa meg nekünk a jó Istent és hogy még soká tündököljön a magyar égen s mutassa, világítsa be vezetői csillagként nemzetünknek azt az igaz utat, melyen haladnia kell.

Kubelík Jan a Vígyszínházban. A Vígyszínházban, mint már említettük, e hónap huszonegyedikén lesz a *Budapesti Építőiparosok Segítő-Egyesülete* üzegeyi és árvaalapja javára rendezendő jóteköny előadás, amelynek két kis egyfelvonásos vigjáték (Apuska politikai elvei és Hajnali vendég) kívül Kubelík Jan hegédümművésze lesz a legnagyobb érdekessége. Erre az előadásra a belépőjegyek e hónap huszadikáig a *Budapesti Építőiparosok Segítő-Egyesületének* hivatalos helyiségében, V. kerület, Arany János-utca 32. szám alatt délután 9—11 és délután 3—5 óra között. Február 21-étől kezdve a *Vígyszínház* jegyárulópénztáránál és a színházi jegyirodáknak (Koronaherczeg-utca 8. és Andrássy-ut 10. alatt.) Az előadás helyairai a következők:

Földszinti és erkélypály 60 kor. I. emeleti páholy 40 kor. Földszinti szőle I. sor 16 kor. II—VI. sor 12 kor. Földszinti támlások I—IV. sor 8 kor. V—VIII. sor 7 kor. IX—XII. sor 6 kor. XIII—XVI. sor 5 kor. I. emeleti erkélyszék I. sor 7 kor. II—V. sor 4 kor. VI—XI. sor 3 kor. II. emeleti erkélyszék I. sor 4 kor. II—IV. sor 2 kor. 40 fil. V—VII. sor 2 kor. VIII—XI. sor 1 kor. 60 fil. Állóhely 1 kor.

Ibsen — otthon. Ibsennek nem igen van szerencséje *Mire feltámadunk* című legújabb drámájával északi hazájában. Arról már megemlékeztünk, hogy a darab a *Koppenhágai* színházban csak mérsékelt tetszést. Most egy *krisztianiai* távirat jelenti, hogy a darabnak tegnapielőtti bemutatásán hasonló volt a sors.

A Magyar Színház premiérje. A csárda vírága, Lukácsy Sándor új eredeti népszínműve lesz a Magyar Színház legközelebbi premiérje, mely elő a színház igazgatósága a legjobb reményekkel néz, mert az eddigi próbák után bizonyos, hogy a jeles szerző eme legújabb műve is nagy sikert fog aratni, s ez a Magyar Színházban, mely ezt a műfajt nem kultiválhatta, kettős örömet okoz. A szereplő személyzet már a házi főpróbákat is megtartotta, s a darab valószínűleg a jövő hét péntekjén bemutatásra kerül, ha csak a *New York szépe* óriási sikere o darabnak a főlbeszakítását tehetetlenül nem teszi. A csárda vírága premiéréjére jegyek holnaptól kezdve a színház titkári hivatalában jegyezhetők elő.

Saint-Saens könyve. *Saint-Saens*, a hírneves francia zeneszerző *Archépek és emlékek* című könyvet ad ki, amelyben művészpályájának emlékeit foglalja össze. Az *Archépek* ciklusban a hírneves zeneszerző *Lisztől, Gounodról, Berliozról* s több zeui nagyságról ír.

Lindh Marcella. A nagy dalénekesnő, aki mostanság Németországban arat óriási diadalokat, ezidén nálunk is két *dalestélyt rendez* a Royal-teremben. Különösen élvezetesek lesznek ezek az estélyek azért is, mivel a nagy művész mindkét hangversenyében nálunk még nyilvános előadásra nem került dalokat fog énekelni. Az *első estély a klasszikus és modern irodalom remekeit foglalja együvé, míg a második estély történelmi jellegű lesz és a nemzetközi népdalnak szentelve, amelyet Lindh Marcella a XVI. századtól kezdve fejlődészerűen napjainkig eredetükben 4 nyelven fog bemutatni. Az estélyek pénteken, március 2-ikén és szerdán, március 14-ikén lesznek. *Béreltjegyek* a két estélyre megfelelőleg mérsékelt árban 16, 10, 6 és 3 koronáért mátlól fogva Mery Béla zeneműkereskedésében válthatók.*

Hangverseny. A filharmonikusok rendkívüli operaházi hangversenyének nyilvános főpróbája iránt, melyet szintén az Operaházban rendeznek kedden, 20-ikán délelőtt 11 órakor. Rendkívül nagy az érdeklődés. Ezen a főpróbán Kubelík Jan közreműködésével előadják a teljes műsort. Az operaházi karmesterek, *Benkó Henrik, Kerner István, Mader Raoul* és *Székla Adolf* a filharmoniai repertoár egy-egy kedvence darabját vezénylik. *Kubelík* pedig előadja *Tartinii* híres „Ördög trillái”-t és *Paganini* nagy d-dur versenyzenekeiről. Jegyek a főpróbához Mery Bélánál (Dorottya-utca 7.) kaphatók. A február 21-iki hangversenyre szóló néhány hátramaratott jegy az operai Hájós-utcai pénztárnál kapható.

Népszínház. Pár havi szünetelés után holnap kerül ismét színre a Népszínházban a *Cigánybáró*, amelynek címszerepében *Novák Dezső*, a lipósei városi színház tagja lép föl vendégül. A vendég, kit szerződése Lipósebe köt, nem szerződés céljából lép föl; ha este érkezett Budapestre s holnap délelőtti részt vesz a próbában. Holnapután, szombaton, az *Igmándi kispap*, *Berczik Árpádnak* újabban is nagy sikert aratott népszínműve kerül előadásra, harmadszor. A multkori két előadást zsufoolt ház nézte végig. A darab szereposztása változatlanul marad s mint a multkor, *Blaha Lujza* asszony és *Hegyí Aranka* játssza a két női főszerepet.

A boerok nemzeti himnuszja. Egy párisi újság érdekesen meséli el a boerok nemzeti himnuszának az eredetét, amelynek *Catherine Van Rees* kasszony a szerzője. Rees kasszony körülbelül harminc évvel ezelőt megismerkedett *Utrechtben* egy *Burger* nevű fiatalemberrel. Rees kasszony ebben az időben operettzenét komponált; *Burger* joghallgató volt. Ugyanez a *Burger* később *Transvaalban* köztársasági elnök lett. És mivel a boeroknak nem volt nemzeti daluk, az elnök régi barátjára gondolt és felkérte egy himnusz szerzésére. Rees kasszony egy óra alatt megírta a szöveget és a zenét hozzá. A boeroknak annyira tetszett a dal, hogy hivatalosan nemzeti himnuszuknak deklarálták és a Volkersaad köszöndő és üdvözlő levelet intézett *Catherine Van Rees* kasszonyhoz.

Az Országos Színész-Egyesületből. Az Országos Színész-Egyesület igazgatótanácsa március hatodikán délután három órakor tartja rendes havi ülését a színészház nagytermében. Az ülésre a vidéki tanácsosok közül *Janovics Jenőt* és *Krecsányi Ignácot* hívták be.

Felgyújtott színház. *Bancouterben* a napokban felgyújtott az ott lévő kínai színházat, amelyben éppen négy százon felül volt a néző. A színház épülete alfa tűzfát tettek s ezt meggyújtották s a fa már javában égett, mikor egy rendőr észrevette a veszedelmet. Az előadásnak már másfél óra óta vége volt, de a kínaiak még mind benn voltak a színházban és döhányozgattak. A tűzet azonban még elég jókor észrevették arra, hogy az épületet magát is a kínaiakat is megmentésük.

A pétervári díszelőadások. A pétervári színházi díszelőadások, amelyek során *Hamlet* is előadásra fog kerülni *Konstantinovic* nagyherceggel a címszerepben, megindultak. *Twgenyev*-nek egy vigjátéka került szinte az udvár és közel háromszáz meghívott vendég jelenlétében. Ezután a *Hoffmann* meséi második felvonásán adtak, amelyben a pétervári udvari opera művészei szerepeltek. *Hamlet* a legközelebbi előadások egyike lesz s a szerepeket a legelőbbel orosz arisztokrácia tagjai fogják betölteni.

Miss Halton Budapestben. Egy bécsi újságról értesül, hogy *Miss Halton* legközelebb Budapestben fog vendégszerpelni a *Rhodope* című operetben. Egyelőre nem tudjuk, hogy melyik budapesti színház lenne az, amelyet a bécsi újság gondol, mert tudunkkal mind a két operet-színházunknak megvan erre az évadra a megállapított programja s ezekben a *Rhodope* nem szerepel.

Henschel fuvaros Milanóban. A milanoi Theatro-Lidrammatico előadta *Hauptmann* Gerhartnak *Henschel fuvaros*. (Il vetturale Henschel) című drámáját. A darabnak óriási volt a sikere.

Országos dalénepek. A legközelebbi országos dalénepek, melyet *Kassán* tartanak meg, az ország minden részéből eddig kilencszáz énekes jelentkezett. Az ünnepélyen előadandó versenydarabokat már szétküldték a vidéki dalegyesületeknek, amelyek megkezdtek a darabok betanulását.

Sarah Bernhardt beteg. *Sarah Bernhardt*, mint *Párisból* írják, a tegnapielőtti *Hamlet*-előadás alatt hirtelen rosszul lett, úgy, hogy az előadás abba kellett hagyni s a jegyek árát visszaadták. A tragikát kocsiba illették és haza vitték a lakására, ahol éjjel felé megjavult kissé az állapota. A művész baje nem veszedelmes s orvosai reményli, hogy pár nap alatt egésze helyreáll.

Sorma Ágnes Moszkvában. *Sorma Ágnes*, a párisi vendéglátka révén egyszerre híressé vált német drámai hősnő legközelebb *Moszkvában* megy vendégszerpelni.

Strausz hátrahagyott balletje. *Strausz* Jánosnak *Hamupipóke* cím alatt hátrahagyott balletje, amelynek előadásáról a bécsi udvari opera lemondott, az *An der Wien*-színházban fog színre kerülni. A színház külön balletet szervez, hogy a *Hamupipóké* előadhassa.

A pörös „Fehér esikő.” *Blumenthal* Oszkár és *Kadelburg* Gusztáv, az *Im weissen Rössl* szerzői, (a *Vígyszínházban* az „Arany” kakas” cím alatt került színre.) pórt indítottak a kolozsvári nemzeti színház ellen, mert a darabot *Follinusz Aurél* igazgató jogosulatlan fordításban *Fehér esikő* címen háromszor színre hozta, a nélkül, hogy tőlük erre engedélyt nyert volna. A szerzők a megtartott három előadás bruttójövedelmét, *háromezerhatszáz koronát* igényeinek keretükben és a szerzői jog bitorlásáért *Bölyny József* intendáns és *Follinusz* igazgató szigorú megbüntetését kérik. Továbbá, hogy a darabot elő ne adhassák többé, azt kívánják, hogy a bíróság kobbazza el az előadásoknál használt kellekeket, díszleteket és ruházatokat, valamint a jogosulatlan fordítás szövegkönyvét és a kiosztott szerepeket. A kolozsvári törvényszék, — mint a *Törvényszéki és Rendőri Újság* írja — e hónap tizenhatedikére tüzte ki a perlevelét.

A Kremenai hegédüs a Telefon Hírmondóban. A *Telefon Hírmondó* mai estéjén a Magyar Királyi Operaházban színrekerülő *Kremenai hegédüs* opera és a *Nóra* című ballet tüzte be. Az Operaház előadása után érdekes hírek és a legutóbbi érkező táviratok olvastatnak fel. Ezután 11 óráig *cigányzenét* követelt a *Hírmondó* előzetes szórakozására. Az előadás kezdete pontban 7 órakor lesz.

MŰVESZET.

□ **A műcsarnok új műtárosa.** Tegnap megírtuk, hogy a műcsarnok tisztviselő kara új erővel gyarapodott meg, *Paúr Gézával*, akit megválasztották a műtárosi állásra. Ebbe a hirbe némi tévedés csuszott be: *Paúr Gézá* ugyanis a *Képzőművészek Egyesülete* nem műtárosi, hanem műelárusítói állásra ajánlotta. *Telepy Károly*, mindannyiunk kedves *Telepy* bácsija, természetesen továbbra is megmarad műtárosi hivatalában, amelyben oly buzgalommal működött. De hajlott korára való tekintetből fiatal munkatársat akarnak melléje állítani, aki a műelárusítás körül való tennivalókat fogja végezni. Erre az újonnan szervezett állásra ajánlotta a *Képzőművészek Egyesülete* szótöbbséggel *Paúr Gézá*t.

□ **Magyar művészet a külföldön.** *Müncheni* levelezőnk írja: A *Kunstverein* megnyitotta azt a kiállítást, amelyet a tagjai számára vásárolt képek és rajzokból rendezett. A sajtó nagy elismeréssel szól különösen a rajzokról, amelyek nagyon magas színvonalon állanak. Részletesbben foglalkozik a kritika három-négy művészettel, köztük egy fiatal magyarral, *Kubinyi Sándorral*. Az ő színes rajzaiban különösen a nagy eredetiséget, a bátor és szabad vonalvezetést és a tőrülmetszett humort dicsérik. *Kubinyi Sándor* különben állandó rajzolója a híres müncheni *Jugend* című hetilapnak.

□ **Magyar Iparművészet.** A *Magyar Iparművészet* Társulat arra vállalkozott, hogy megteremtse a magyar művészi ipart. Nagy feladat, erkölcsi és gazdasági jelentőségű s a Társulat igazán ködött kezekkel, nagyon szorény anyagi eszközökkel látott a munkához. Programja javarészt beváltotta. Ki mertho volna ezelőt még csak öt évvel is remélni, hogy Magyarországon a művészi iparnak olyan finom, magas színvonalon álló alkotásaiban gyönyörködhetünk, mint amelyeket a Társulat újabb tárlatai jelentékeny bőségben magukban rejtettek. A serényen, okosan és buzgón dolgozó társulat végre hozzá méltó fölvevőiratot is teremthetett maga

nak, a Magyar Iparművészetet, amelyet ingyen kap meg minden társulati tag. Legujabb számával egyenlő színvonalra helyezkedett a külföldi legelőkelőbb művészeti lapjaival. Száznál több művészi kép díszíti a számot, azonfelül egy ritka szép műmelléklet. Szövegét a magyar műkritika legismertebb képviselői írták. A szép folyóirat előfizetési ára (a tagsági díj) évi tíz korona.

□ Székely Bertalan képei. A Nemzeti Szalonban nemcsak egy érdemes és kitűnő magyar mestert, Székely Bertalan képeiből kiállítás rendeznek. A tárlat anyaga már együtt van. Nemcsak a mester bocsátotta rendelkezésre összes birtokában levő képeit és vázlatait, de a közoktatásügyi kormány és a magánosok is, akiknek Székely-fele képei vannak, szívesen hozzájárultak a kiállítás teljességéért.

□ Az aradi Szentháromság-szobor. Megirtuk, hogy Arad város közönsége művészi és monumentális Szentháromság-szobrot emeltet egyik legszebb terén, szemben a szabadságharc emlékműzével. A pályázó művészek közül egy szűkebb bizottság Róna József kitűnő mintáját ajánlotta a kivitelre s ez ajánlat felett tegnap döntött Arad város közgyűlése. A közgyűlés egyhangulag Róna Józsefet bízta meg a kivittel s a kitűnő mesterrel egyetértve elhatározta, hogy az új szobrot, amely kiváló művészi dísz lesz Aradnak, a jövő év Szentháromság-napján leplezik le.

□ Képes levelezőlap-kiállítás Budapesten. A budapesti nemzetközi képes levelezőlap-kiállítás, mely iránt a kereskedelmi és kultuszminiszterek is érdeklődnek, értesülésünk szerint ez év április elején lesz megtervezhető. A Gelléri Mór kir. tanácsos elnöksége alatt megalakult kiállítási bizottságnak többek közt Badisich Jenő az iparművészeti múzeum igazgatója is kiállításba helyezte támogatását. A kiállítás titkári irodája Nádor-utca 13. szám alatt van.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ Tagajánlások az Akadémiában. A magyar tudományos Akadémiában jelenleg huszonnegy hely nincs betöltve. A két tiszteleti, a hat rendes és a tizenhat levelező tagsági helyet az idén fogják betölteni. A tagajánlások beadásának határideje február 28-án jár le. Az akadémia jelenlegi létszáma: 24 igazgató-tanácsi, 22 tiszteleti, 54 rendes, 140 levelező és 72 külső tag. Ezek közül a nyelv- és széptudományi osztályban működik 73, a bölcsészeti, társadalmi és történelmi tudományok osztályában 107 és a matematikai és természettudományok osztályában 108.

□ A Magyar Történelmi Társulat ma délután 5 órakor tartotta az Akadémia heti ülésében rendes évi közgyűlést, gróf Teleki Géza elnöksége alatt. Gróf Teleki Géza megnyitó beszédében megemlékszik a lefolyt esztendő eredményes működéséről, majd kegyeletes szavakkal szól Szilágyi Sándorról, a mult év nagy halottjáról, mint a társaság legnagyobb veszteségéről. Azután így folytatja:

Az 1900-ik évben ünnepli a nemzet kilencszázadik évfordulóját: annak a nagy eseménynek, hogy Szent István a Rómából kapott koronát fejére tette. Az az egyház, mely szentet, apostolt tisztelt István királyban, már hirdeti harangjával a jubileumi ünnep nagyságát. De ez nem lehet csupán a katolikus egyház ünnepe, az ünnepi himnusznak fel kell hangoznia a nemzet minden híjának ajkán az előtt a szent koronát, amelylyel szemközt megszűnik a faji különbség, ledőlnek a felekezeti válaszfalak és csupán azt érezzük, hogy egy haza fia vagyunk. És ha ezredéves fennállásunk megünneplésében kifáradva, fényben, pompában, külsőségekben nem is fogjuk megközelíthetni a millenniumi év ünnepét, megemlékezésünk annál nagyobb jelentőséggel lesz bízva kifejezést adni a nemzet érzelmeinek az első magyar király emléke iránt, akinek bölcsesége tartotta meg számunkra Árpád apánk vérrrel megszerzett örökségét. A történelmi társulatot, amint irányító szerepet illel meg első királyunk emlékeztetének megünneplésében, úgy hivatása készíti arra, hogy az ideai párisi nagy nemzetközi ünnepen is kivége az őt megillető részt.

Abban a reményben fejezi be beszédét, hogy az új munkáért új babérokat fog fűzni a társulat eddigi sikereinek koszorújába.

Most Nagy Gyula titkár olvasta fel évi jelentését, amelyben megemlékszik Szilágyi Sándor haláláról, a társulat tiszti karában történt változásról, a felolvasásokról. Közönséggel vette a közgyűlés tudomásul, hogy Ludányi Bay Lina a rodostói alprapa 1000 koronát adományozott a társulatnak, oly célból, hogy az összeget II. Rákóczi Ferenc életrajzána megváására töltsék ki.

Ezután az 1899. évi zárszámadást és az 1900. évi költségvetést mutatták be, mely szerint a társulaton 1899. év végén 56.900 forint bevétel előirányzat 1900-ra 45.437 K., kiadás 39.345 K. A közgyűlés a költségvetést vita nélkül elfogadta.

Következtek a választások. A választmány tagjain újabb megválasztották a régieket, az elhunyt Szilágyi Sándor helyébe pedig Erdélyi Pált, 42 szavazattal.

Végül Anoual David felolvasása következett:

Erdélyi politikai érinkezőse Angliával. A felolvasott rész kezdete egy hosszabb tanulmánynak, mely az angol-erdélyi érinkezőse foglalkozik, a mohácsi vesztől a szatmári békéig.

□ A Petőfi-Társaság ülése. A Petőfi-Társaság e hó 18-án, vasárnap délelőtt tíz órakor a Magyar Tudományos Akadémia első emeleti termében felolvasó ülést tart. Társvag: 1. Egy jelentéktelen ember-ről. Irta és felolvassa Kenédi Géza rendes tag. 2. Szegény magyar paraszt. A búrok (költemények), Jakab Ödön rendes tagtól. 3. A Nemzeti Színház. Irta és felolvassa Bartók Lajos, rendes tag. 4. A hajusz (elbeszélés), Szabóné Noga Janka rendes tagtól. 5. Pólyó ügyek.

□ Fekete versek. Ilyen címen adta ki Fadyas Kálmán jobbára elegikus hangú verseit. Úgyes, szép költemények vannak a kis könyvben, a legtöbb a poéta igaz érzése. A kötet kiállítása csinos.

□ Kézikönyv a rendőrök részére. Kováry Ottó a nyomozó rendőri közegek részére kérdésekben és feleletekben kézikönyvet állított össze. A hasznos könyv ára fűve egy korona husz fillér, megjelent Endrényi Imréné Szegeden.

FARSANG.

□ Kultur-bál. A herceg Esterházy Miklós, dr. Darányi Ignác, dr. Walliscs Gyula, gróf Teleki Sándor, dr. Falk Miksa elnöksége alatt a budai új vígadóban e hó 21-ikén tartandó első nagy elite-bál fényes sikerű lesz. A rendezőség az érdeklődőknek szívesen szolgálna mindennemű fölvilágosítással esténként 5-8-ig a budai új vígadónak II. emeletén levő irodai helyiségeiben.

□ A körmagyar táncosai. Ismeretes az a mozgalom, melyet a budapesti újságírók indítottak arra nézve, hogy speciális nemzeti táncunk, az oly méltatlanul mellőzött körmagyar, amely a bálók táncrendjéből immár sok év óta végleg leszorult, mulatságainkon újra meghonosítsassék. Az újságírók díszes akciója széles ez országban mindenütt örömteljes visszhangra talált s a vidék számos városa sietett a szép eszmét valóra váltani. A budapesti újságírók egyesülete fe ruár 25-iki báljára dr. Pekár Gyula író-társunk rendezése mellett bemutatóra fog kerülni a körmagyar-tánc és Pekár Gyula szakzszerű rendezése, valamint az a lankadlan bizalom, melyet a rendezőség ez ügyben kifejt, biztos garanciát nyújt arra, hogy klasszikus bemutatásban fogjuk látni ezt a gyönyörű nemzeti táncunkat. A körmagyart Falcione Árpád, Halász Béla, Hardi Dénes, dr. Jankovics Jenő, Jézszenszky Manó, Hirsch Aladár, dr. Kovács Jenő, Krause Jenő, Makszányi Dezső, Mád Kovács János, Milos György, Perczel György, Perczel Miklós, Pétery Jenő, Raics Lajos, Ráth Zoltán, K. Simó Ferenc, Simó Károly, Szabó Nándor, Szalay Gábor, dr. Tatits Péter, Szeremly Cs. Emil, ifjabb Ugron Gábor, Zimburg Ervin stb. fogják táncolni.

□ A Budapesti Zenekedvelők Egyesülete ma este elnöke, ormódi Ormódy Vilmos tiszteletére a Vigadó éttermében zártkörű hangversenyt rendezett. A nagyszámban megjelent előkelő közönség élvezettel hallgatta a hangversenyt, melynek mindegyik pontja után szólni nem akaró tapssal jutalmazta a művészek játékát. A műsor első száma Gade: Novelettek volt, melyet a vonós-zenekar művészi precizitással adott elő. Volkmann F-dur harmasát adták azután elő Roth Ernő tiszteletére és Bürger Zsigmond s Waldbauer József urak és kiváló művészettel érvényre juttatták a harmas klasszikus szépségét. Stark Ludovika kisasszony Schubert Al-machtját énekelte el erőszel, több ráadásnál kellett megtoldania műsorát. Altschul Rezső művészi zongorajátéka után a vonós zenekar Krug Idyll-jét játszotta. A hangverseny utolsó pontja Bach: Korálók Maté passiójából és Haydn kar az Évszakokból volt, melyet a vegyes karok adtak elő nagy hatással. A hangverseny után bankethez gyűltek a jelenlevők, melyen Ormódy Vilmos ünnepelték. Banket után táncmulatság volt, amelyen jelenlevők:

Asszonyok: Belkovic Imréné, dr. Strasser Imréné, Weinszentsz Lajosné, dr. Adler Mihályné, Waldbauer Józsefné, Szántó Aladárné, Fabry Bélané, Schmidek Adolfné stb.

Leányok: Weinszentsz Margit, Biegelhauser nővérek, Heim nővérek, Genay Margit, Horu Márta, Staik Ludovika és Mariska, Weichalt Leona, Kapus nővérek, Reichalt Mariska, Karolyi Erzi, Rosenfeld Olga, Weisz Arika, Dravits Leona, Mauthner Margit, Payer Olga stb.

□ A budapesti szesz-, likőr- és pálinka-kímézők ifjuságának asztaltársasága tegnap a terézvárosi kaszinó dísztermében zártkörű jótékony célú táncmulatságot rendezett. A jelen volt hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Hajnal Mórné, Saphir Imréné, Graf Béliné, Gonda Márkné, dr. Fried Károlyné, Burger Davidné, Márkus Ignácné, Szidon Nándorné, Tegy Józsefné, Margulesz Edéné, Elbert Jakabné, Hailer Náthánné, Sonnenschein Józsefné, Reich Lipóné, Rosenzweig Henrikné, Róna Mánóné, Schwarcz Arminné, Boch Gaborné, Weisz Rudolfné, Weisz Arminné és Freund Józsefné.

Leányok: Rappaport Mariska, Jaulusz Dóra, Littner Mariska, Tintner Matild, Löwy Juliska, Heroc Rezső, Stiglitz Stefánia, Bürger Katica, Beimel Berta, Sonnenschein Mariska, Róter Sarolta, Schatz Riza, Steiner Olga, Reich Juliska, Stern Jannv.

Schwarz Lilla, Kaufhal Eleonora, Reich Jozefin, Böhm Katica, Neumann Rózsika, Klein Hermin, Grünberger Erzi, Ehrenfeld Jenny, Schandek Teréz, Mittelmann Lina, Klein Gizella, Schüssler Róza, Weinberger Jozsefné, Kohn Cecília és Schlesinger nővérek.

□ (Mulatság a beteg munkások javára. A budapesti kerületi betegsegítő pénztárnál biztosított és husz hétnél régebben betegeskedő munkások javára több fővárosi munkaadó gyáros, orvos és gyógyszerész március 17-ikén a Vigadó termében művészet-estét és táncmulatságot rendez. Az est fővédője Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter lesz, a főváros összes kerületeinek képviselői, továbbá Márkus József főpolgármester, Halmos János polgármester és Lányi Leó országgyűlési képviselő, a kereskedelmi és iparkamara elnöke pedig a védőséget vállalták el. A műsort több kiváló művész és művésznő közreműködésével állítják össze.

□ (A Győri Kőr bálja. A szegény egyetemi hallgatók segélyezésére alakult Győri Kőr a terézvárosi kaszinó nagy termében hangversenyyel egybekötött fényes táncestélyt rendezett. A hangverseny érdekes műsorán Lukács Henriette kisasszony éneke Ráskay Emilia szavalata és Szávay Gyula felolvasása kellett nagy hatást. Az estélyen jelenlevő hölgyek névsorát a következőkben közöljük:

Leányok: Gerber Sarolta és Riza, Goldberger Margit és Olga, Schönberger Paula, Radó Riza, Hölzel Elza, Königsberger Józsa és Olga, Kelemen Gizella (Győr), Voittis Zsófia, Feldmann Erzsike, Feldmann Terez, Perl Arienne, Munk Sárka, Hajnal Bella, Boskovits Annuská, Révi Mariska, Ladányi Jolán, Zeisler Ilonka, Karánder Irma, Weiner Aranka, Weiner Erzsike, Gold Margit, Fried Frida, Schlenker Hilda, Schwarc Blanka, Goldstein Cecília, Schlezinger Erna (Komarom), Berger Frida (Mosony), Lamberger Sarolta és Nelli, Berger Irén (Mosony), Gerstmann Malvin (Mosony), Mandl Johanna, Periberg Etel, Alt Róza, Feigl Lujza, Szantó Lóri, Boér Margit, Porgesz Paula, Schönfeld Edit, Mandl Berta, Hajnal Annuska, Szabados Irma, Lányi Frida, Bauer Róza, Herzfeld Hermin, Wojtúe Zsófia.

Asszonyok: Szilágyi Vilmosné, dr. Singer Arthurné, Herzfeld Zsigmondné, Neufeld Adolfné, Ernyei Bélané, Goldberger Salamonné, Lányi Bernatné, Hajnal Adolfné, Mandl Johanna, Koon Károlyné és Miksáné, Ungár Albertné, Stein Antalné, Schönfeldné, Baumgartenné, Schwarc Károlyné, dr. Stern Dezsóné (Arad), Lacz Samuné, Berger Sámuelné (Mosony), Weiner Gyuláné, Radó Davidné, Hölzel Károlyné, Wojtúné, Perl Miksáné, Hahn Lajosné, Boskovitz Lajosné, Lauter Manóné, Munk Adolfné, Weisz Sandorné.

EGYESÜLETEK.

(A magyar vöröskereszt-egylet) igazgatósága ma délután tartotta kecskeméti-utcai helyiségében gróf Csekonics Endre elnöksége alatt rendes ülést. Dr. Babarci Schwartz Ottó főgondnok jelentette, hogy Rupp Imre miniszteri tanácsos hathatós támogatásával sikerült a vár, Disz-tér 1. szám alatti hazát az egyesület számára örök áru megszerezni.

(A becsi magyar-egyesület a trónörökösönél) Ferenc Ferdinánd trónörökös a védnöksége alatt álló magyar egyesület elnökségét is fogadta és nagy megelégedéssel vette tudomásul, hogy az egyesület tőrszavagya 13.000 forint.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ Hivatalos eskü. Dr. Székely Ferenc főügyész és Varga Ferenc főügyész-helyettes ma délelőtt tették le hivatalos esküjüket a budapesti ítélőtábla teljes ülése előtt, Sárkány József alelnök kezeibe. Az ülésen a tanácselnökökn, a bírákon és tanácsjegyzőkn kívül részt vettek: Hammersberg Jenő kir. korona-ügyész, dr. Kotona Béla helyettes korona-ügyész, dr. Geguss Gusztáv és dr. Fittler Bálint kir. főügyési helyettesek, dr. Vízlendvay Imre, dr. Halász Lajos és dr. Sélley Barnabás kir. ügyészek.

Zajos élénkeszettel fogadta a teljes ülés az új főügyészt és helyettesét, kiket, miután az Istvánffy Lajos elnöki titkár által felolvasott eskümintát után hivatali esküjüket letették, Sárkány József alelnök szép beszéddel üdvözölt.

Ebben az ünnepélyes percben — uzmond — melyben önk uraim első ízben jelentek meg közöttünk, azon kellemes benyomást szereztek, hogy az az osztatlan elismerés, az általános helyes és megelégedés, mely önknek leltsőlők kinevezése felett a magyar jogszászág nagy családában, ugy a bírói, mint az ügyészi és ügyvédi karban, — sőt hozzátehetem, egyáltalában a hazai közvéleményben oly élénken megnyilatkozott — mégis legelőkelőbb visszhangra itt talált a budapesti kir. ítélőtábla kebelében és én igen szerencsésnek érzem magamat ennek itt bíró-társaim nevében is ünnepélyesen kifejezést adhatni. Hosszu évek során ismertem és becsültem tanultam azon tiszteletreméltó irányelveket, melyek önköt ezen közhasznú működésükben mindenütt és mindenkor vezérelték! Catói jellemük mellett, nemes szívük humanizmusát és ember-szeretetét és mindenek felett azt a hazafias meleg érdeklődést, melylyel a magyar igazságügy érdekeit, hitelt, jövője iránt, a nemzet jogérzetének és törvénytiszteltetének fejlesztése iránt annyi figyelmet,

tel s a mi napjainkban — fájdalom — ritkaság, annyi nemes idealizmussal viseltettek. S éppen ezért, lelkem erős meggyőződése mondja azt, hogy önk uraim, új díszes állásukban is, nevéz, nagy felelősséggel járó, de magasatos hivatásuk gyakorlásában, a bíróságokkal érintkezéseikben mindig szem előtt fogják tartani a bírói felelősségnek, a bírói függetlenségnek, s ezzel kapcsolatban a bírói tekintélynek egyiránt fontos, mondhatnám államfenntartó tekinteteket is. Habár elkülönített hatáskörünk választóvonalait szervezeti és perjogi szabályaink szigoruan és félreismerhetlenül megvonnak, de feladataink végcéljukban mégis összehangatosan egyesülnek. És ez a magasatos jelleg a jogrend feltöltés megvalósítása, a jogrend uralkma, megoltalmazva a törvény védpaizsával mindenkinek igazságt fel- és lefelé egyiránt; — s megtorolva a törvény hatalmával mindenkinek bűntét fel- és lefelé egyiránt. A jogállam ezen eszményei megvalósításának magasatos feladata képezi tehát nemes hivatásunknak azon közös zászlaját, amelyen fennem ragyog felséges Aronunk, a magyar királynak, dicsőséges jogarán tündöklő azon jellege: „Justitia est regnum fundamentum.” E magasatos jelleg szellemében működésüköz s ennek Isten szent szeredelmével állandó sikereikhez: fogadják testvéreinknek, a királyi ítélőtábla bírának őszinte szerencsekívánatait. (Zajos éljenzés.)

Dr. Székely Ferenc az éljenzés lecsillapultával az üdvözölő beszédre így válaszolt:

Mélyen tisztelt elnök ur! Fogadja hálaunkat azért a megítéző bizalomért, melyet velünk szemben előlegezni méltóztatott. Legyen meggyőződve, hogy becsületos buzgósággal, fáradhatlan szorgalommal igyekeznék az előlegezett bizalmat ki is érdemelni. A sikert ezen magas bíróságnak bölcsesége fogja biztosítani. Nem csak jeles bírakkal, de oly vezetővel is bír ezen királyi ítélőtábla, ki több mint harminc éven át volt buzgó híve és bátor előharcosa a reformnak. Nemes lelkesedéssel foglaljuk el szerény állásunkat és kérjük, hogy a feltétlen igazság keresésének s a jogrend uralkma megvalósításának munkájában, amelyeket elnök ur oly szépen kifejtett: — fogadjanak bennünket szerény munkatársakul. (Lelkes éljenzés.)

Miután még a teljes ülés dr. Nyeviczky Antal bíró előadása mellett néhány folyó ügyet intézett el, az elnök a teljes ülést bezárta.

§§ A oesztregi maffia. A zalaegerszegi törvényszék előtt e hó huszonegyedikén lesz az első esküdtszéki tárgyalás Sally János bűnygyében, amely rettenetességénél fogva bizonyára nagy feltűnést fog kelteni országsgzerte. Sally János félig ur, félig parasztféle ember, úgy uralkodott Csesztreg község társadalmá felett, mint egy kényur. Ez uralom megállapításához és fenntartásához szükséges eszközöket nem válogatta; a gyújtogatásra való felbujtás, hamis eskü, hamis tanuás, szándékos emberölés és másféle büntények elkövetésére az eszközöket és az embereket mintegy raktáron tartotta. Állandó rettegésben tartotta nemcsak az ottani hatóságot, hanem az egész népet. Ha a nép a bírósághoz fordult panaszért, ott elégtételt sohasem kapott, mert Sally János a kész hamis tanuival minden pernek irányát előre meg tudta szabni. Valóságos Palizsoló volt és maffia-főnök, akitől remegett az egész falu. Ha valaki érdekkörének bármilyen irányban ellent mert állni, arra erkölcsi s anyagi pusztulás volt kimondva. Ártatlan embereket büntényenyl vádolt, hamis tanuival valószínűsítve vádjait, a végtárgyalás előtt a fogoly hozzátartozóitól nagyobb összegeket csikart ki, amelyek fejében az ő általa feljeltett hamis vádban mentő tanuként szerepelt. — Fialat fejletlen gyermekeket tolvajbandává alakítva, a legkülönbözőbb bünteteket vitette velük véghez és midőn a tett kiderült, ő terhelő tanuként szerepelt.

Azonban az állandó megmételezése az erkölcsöknek meghozta a maga rettenetes gyümölcsét. Egyik ilyen áldozat, akit több rendbeli lopásokra, rablásokra és emberölésre bujtotgatott fel és akit e miatt több évi fegyházra ítélték, a fegyházbüntetés megkezdése előtt az ablakon keresztül agyonlőtte. E büntetett egy másik bűnségét segítségével követte el, ainek családját Sally János az anyagi romlásba sodorta. Mikor Sally János halálhíre elterjedt a községben, a nép versekbe szedte a haramia tetteit. A tárgyalás előreláthatólag több napig fog eltartani, mert úgy a vád, mint a védelem részéről sok tanut idéztek meg.

§§ Hazaárulással vádolt hírlapíró. Posenből táviratozzák, hogy az Ostrowsban megjelenő Gazeta Ostrowska című lengyel lap szerkesztőjét, Leitgeber Vitoldot, hazáruálás vádjá miatt elfogták és a poseni törvényszéki bíróságra szállították.

§§ A fogorvos válópöre. E cím alatt tegnapi megjelent közleményünk, amely dr. Klinger Zsigmond fővárosi fogorvos válópörében hozott elsőbírói ítéletet ismertette, ma a pör egyik szereplőjétől helyreigazító sorokat kaptunk. E szerint az ítélet megokolása nem említi, hogy a törvényszék nem adott hitelt annak a rémhesének, amit dr. Klinger Jenő a bátyja és apja ellen elmondott s hogy az a józan logikával ellenkezik és a saját előadásában találja meg cáfolatát. Mindebből csak annyi igaz, hogy a törvényszék nem vette figyelembe dr. Klinger

Jenő vallomását, mert saját előadása szerint is ellenséges viszonyban van fivérével dr. Klinger Zsigmondal.

TÁVIRATOK.

Embortelen katonatisztek.

Berlin, február 15. A birodalmi gyűlés tegnap ülésén Bebel fölhívta a kormány figyelmét két német katonatisztre, aki Kamerunban ballatlan kegyetlenséget vitt végbe a bennszülöttek ellen. A kormány képviselője azt felelte, hogy a dologról nincs tudomása, de meg fogja indítani a vizsgálatot. A Vorwarts szerint a két német tiszt, Kanneberg és Wagner századosok, akik Berlinben szabadon járnak.

A tuniszi helyőrség megerősítése.

Róma, február 15. Szirakuzából jelentik, hogy a tuniszi helyőrség erősítésére rendelt csapatok tüzéséggel Bizertába érkeztek és a csatorna bejáratánál katonai célokra gátat építenek.

Az oroszok előnyomulása.

London, február 15. A Times jelenti, hogy Kusk felé nemcsak kisebb csapatokozások nyomultak előre, hanem egy egész orosz dandár a hozzátartozó tüzéséggel, mintegy 20,000 főnyi létszámmal. Ezek ugyan még nem értek oda, de a Heráta vezető utakon állomfőszoknak és készen vannak az oda való indulásra.

A brüsszeli botrány.

Brüsszel, február 15. Demblon képviselő ellen az államügyészi indítványára a képviselők tegnap ülésén elkövetett tellegesség miatt megindították a bünyenyítő eljárást.

Az orosz befolyás Törökországban.

Frankfurt, február 15. A Frankfurter Zeitungnak jelentik Konstantinápolyból, hogy a szultánnak az erzerumi vasut építésére vonatkozólag az orosz nagykövethez intézett irádéja politikai körökben nagy figyelmet kelt, mert annak jelölt tartják, hogy az orosz befolyás Törökországban egyre növekedik, az angol pedig teljesen aláhangyattlik.

A bányamunkások sztrájkja.

Erzün, február 15. A munkások a múlt éjszaka a munkás-otthonban gyűlést tartottak, amelyen állást foglaltak a sztrájkoló szénbánya-munkások ügyében. Egy cseh újságról erősen kikelt a kormány ellen, amire a kormánybiztos fölszólalt a gyűlést. A munkások zajosan tiltakoztak, körülfogták a kormánybiztos s meg akarták verni. Végre rendőrök érkeztek, akik helyreállították a nyugalmat. A kormánybiztos már előbb elmenekült.

Lipce, február 15. A száz államvasutak igazgatósága az egyre fokozódó szénhiány miatt elhatározta, hogy jövő hétfőtől kezdve megszorítja a szénfogyalmat. A száz városokban már alig van szén; a legtöbb gyár már egészen megszüntette az üzemet; a foglalkozás nélkül maradt munkások száma hat-hétezer.

Troppau, február 15. Az osirau-karwini kerület munkásainak általános sztrájkja változatlanul tart. A gépkészölők és fűtők sztrájkja terjed. A tegnapi nappali műszakban kilencven, a mai nappali műszakban százket gépkészölők és fűtők maradt ki a munkából. A Vilmos- és Hermengild-aknában e miatt meg kellett szüntetni a munkát.

Közzgazdasági táviratok.

Nagyvárad, február 15. A peceszöllösi sörgyár hitelezőtől moratoriumot kapott négy hétre. Az ügyek rendezésére bizottságot küldtek ki. A gyárat részvénytársasági alpra fektetve fogják szanalni.

Bécs, február 15. (Az 1880-diki 3%-os földhitelesorsjegy huzása.) A főnyeremény — 90.000 korona — a 369. sorszám 34. szám nyert; 4000 koronát nyert 1622. sorszám 12. szám; 2000—2000 koronát nyertek a 2267. sorszám 59. szám és a 3810. sorszám 93. szám. Az ezután következő törlesztési huzásban a következő sorszámok nyertek: 390 631 875 1042 1218 1228 1233 1310 1489 1552 1696 1719 1839 2075 3703 és 3963, amelyek mindenike 1—100 számat tartalmaz és kétszáz koronás nevértékben váltattak be.

Gelsenkirchen, február 15. A gelsenkircheni bányarészvénytársaságnak a múlt üzletéről szóló nyersmérlegé szerint a nyersvédelem 10.506,957 márka. A felügyelő bizottság 10%-os osztalékot fog javasolni.

Berlin, február 15. (Gabonapiac.) Páris bányágyrat irányzata elkedvetlenítette a vevőket. Buzában és rozsbán gyöngye volt a forgalom és az árak 1/4 márkával hanyatlott. Zab gyöngyebb kínálat mellett megtartotta árát. Az idő szép.

Bécs, február 15. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.)

Buza tavaszra 7.81—7.80, buza őszre 8.07—8.08, rozs tavaszra 6.76—, rozs őszre 6.84—0.—, zab tavaszra 5.37, tengeri tavaszra 5.36—5.35, buza május—júniusra 7.96—7.97, repce 12.50—12.60.

Bécs, február 15. (A Budapesti Napló tudósítójának telefon-jelentése. A delüdni magánforgalomban a záratok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 226.80 Magyar hitelrészvény 188.— Angol-Osztrák bank 125.— Union bank 136.25, Ländlerbank 156.50, bankgyűlölet 118.80, osztrák-magyar államvasut részvény 138.20, eszakknyugati vasut részv. 25.40, elbavölgyi vasut 124.75, dunagőzhalás részv. 119.25, alpesi bányarészvény 139.50, májusi járadék 99.95, osztrák koronajáradék 94.25, magyar arany. —, magyar koronajáradék —, német birodalmi márka készpénz 125.75 utimóra —, török sorsjegyek 275.—, rimamurányi vasmű 325.— doll vasut —, dohányrészvény 118.12 1/2 Napoleon d'or 19.25— Lombard —.

New York, február 15. (Terménytőzsde.) (Zárjat) Gyapot: New Yorkban helyben 8.14/16. (8.14/16). Márciusra 8.65. (8.66). Májusra 8.61. (8.60). New-Orleansban helyben 8.10/16. (8.10/16). — Petroleum Stand white New Yorkban 9.90. (9.90). Stand white Philadelphianban 9.85. (9.85). Refined in Cases 11.10. (11.10). Credit Balances at Oil City 16.8. (16.8). — Zsír: Western steam 6.85. (6.30). Rohe és Brothers 6.55. (6.60). — Tengeri iránzata szilárd. Márciusra —. — (—). Májusra 41.1/4. (40.9/8). Júliusra 41.1/2. (41.1/8). — Buza iránzata szilárd. Piros ősz helyben 79.9/8. (79.1/4). Februárra —. — (—). Márciusra 77.1/2. (77.9/8). Májusra 75.5/8. (75.1/2). Júliusra 75.1/2. (75.9/8). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3.1/2 (3.1/2). — Kávó: fair Rio 7. sz. 8.9/4. (8.14/16). Márciusra 7.10. (7.25). Májusra 7.20. (7.35). — Liszt: Spring Wheat clears 2.75. (2.75). — Cukor: 4.—. (4.—). — Ón: 30.37. (30.30). — Réz: 16.63. (16.62). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, február 15. (Terménytőzsde.) (Zárjat) Buza iránzata szilárd. Februárra 67.1/4. (67.—) Májusra 69.—. (68.7/8). — Tengeri iránzata szilárd. Májusra 35.1/4. (34.9/8). — Zsír: Májusra 5.90 (5.92). Júliusra 6.07 (6.05). — Szalonna short clear 6.00. (6.05). — Sertésbőr: Februárra —. — (—). Májusra 10.85 (10.70). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

New York, február 15. (Értéktőzsde.) Váltó Londonra 4.88 1/2. Váltó Berlinre 94.1/2. Ezüst 59.5/8.

N a p i r e n d.

Naptár. Péntek, február 16. — Római katolikus: Julianna. — Protestáns: Julianna. — Görög-orosz: (február 4.) Izidor. — Zsidó: Adar 17. — A nap két óra 49 percek. — Nyugszik 5 óra 7 percek. — A hold két este 7 óra 27 percek. — Nyugszik reggel 7 óra 2 percek.

A kereskedelmi miniszter fogad delután 4 órakor. A Hubay-Fopper négyes társaság hangversenye a Royal-szálló dísztermében este fél 8 órakor.

Ismertetjessz előadás az Iparművészeti muzeumban delután 5 órakor. Dr. Csobor Béla egyetemi tanár: A kereskedelmi és iparművészetben.

Asztalosok mulatsága a Vigadóban. A fűtőros pénzügyi és gazdasági bizottságnak ülése deléltől 10 órakor a régi városbázán.

Művészeti bonctani előadás d. u. 6 órakor a Tűzoltó-utcai boncoló intézetben.

A Szabad lincumban, a műegyetem pótépületében (Eszterházy-utca 1/b sz.) d. u. 5 órakor Joannovics György: Az ikés igék. Delután 6 órakor György Ilona: Britannia három lyrikusa. (Moore, Burns és Byron.)

Nemzeti Múzeum: Régiségára, nyitva deléltől 9 órától 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődji mellett megtekinthetők.

Iparművészeti muzeum zárva. Osszagos képtár és a metszet-kidállítás az akadémiában, nyitva d. e. 9—1-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII kerület Kerepesi-ut. 20. szám alatt. Hivatalos órák: deléltől 9-től delután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut. 22. szám alatt. Hivatalos órák deléltől 9 órától 12 óráig és delután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása a Kelet-muntatór és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városigeti iparszerknokban nyitva: deléltől 9 órától 12 óráig és delután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folies Caprice. VI. Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Budapest kávéház. Andrássy-ut. Naponta Banda Marci és fia hangversenye.

Stefánia-szálloda. Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Páris szálloda. Váci-körút. Éttermek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pince.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kérékpárterem.

Fetanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetését.) Újonnan berendezett fényes éttermek.

Ehm János éttermében (ezelött Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Naponta kitűnő cigányzene.

Putzer-pince Deák-ter naponta a pince éttermekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferkó híres szőlőtár hangversenye.

KÜLÖNFÉLEK.

Hosszu ifjúság.

Van, ki megőrzi a mi ifjúságunk,
Virágaink mikor már hullanak,
Egy-egy szerető drága nő szívében
Megmaradunk örökké ifjúnak.

Csak úgy váljanak tollunk meg tavasszal,
Ha még a rózsák nem virultak el,
S úgy menjenek távoli, messze útra
A közös üdvök emlékeivel.

S ha új viszontlátásra nem jut óra,
Sugár marad az elhagyott nyomon,
És le nem törli többé a valóság,
Mi rajta fény csillogott egykoron.

S habár azóta öszre vált világunk,
Nem láthatják a ránk borult ködöt,
Mert álmaikban kikelebbe' járunk
Fakadó bimbók — s rezedák között...

Veszélei Károly.

Háborus világ.

Ugy kellene annak lenni, hogy amikor egy nemzet szép, szálás fiait, közlegényeket és déleleg tisztákat távol tengeren túli golyótűz és bomba öli, ronesolja, — odahaza gyászol öltűn az egész világ. Hogy Dél-Afrikában pusztul az angol vér, London képen tulajdonképpen csak abból látszik meg, hogy a kirakatok tele vannak térképekkel. Mindenféle térképekkel, meg mindenféle színű apró zászlócskával a térképeken. Azonkívül némileg megérezhető a háboru a társadalmi életben is. Sok kisebb és nagyobb mulatságot elhalasztottak későbbre, majd ha haza térnek Dél felől a fiuk, barátok, rokonok. Az előkelő restaurációkban pedig, ahol azelőtt érnagyok, ezredek, tábornokok, általában előkelőbb rangú katonai tiszték ebédeltek, most sokkal kevesebb katonai méltóság ebédel.

Az igaz, hogy száz meg száz pincér hetek óta munka nélkül nyomorog. Az egyik vendéglőben néhány nappal ezelőtt pincér-gyűlést tartottak, amelyen a pincérek egyesületének elnöke kijelentette, hogy körülbelül kétezer kisegítő pincér, aki eddig hetenként két-három font sterlinget keresett, most munkátlanul lézeng. Banketteket és táncmulatságokat, ami keveset rendeznek, azt a háboru-alap javára rendezik és a borralvaló sovány.

A muzsikások és a hangverseny-énekesek is megérik a háboru rossz hatását. Ugy Londonban, mint a környékén nagyon keveset keresik mostanában őket. Leginkább még az énekeseket invitálják, kiknek díjmentesen, a háboru-alap javára Kipling *Absent minded beggar* című dalát kell énekelniök. Nemrégiben egy táncestester jelent meg a londoni törvény-

szék előtt. A házbéret nem tudta megfizetni, mert nem akadt tanuló az iskolája számára.

A boerok sokat panaszkodnak, hogy az angolok visszaélnék azzal a köteles kimélettel, amelyet ők maguk a genfi konvenció értelmében az egészségügyi csapatok jelzéseivel szemben tanúsítanak. A fehér lobogón feltűnő veres kereszt mindig megállítja a boert s a világot sem löne arra, ahol azt a jelzést megpillantja. Az angolok kiaknazzák a boeroknak ezt az emberiségét azzal, hogy az ágyúik elébe állítják a vörös keresztel jelzett betegszállító-kocsit s így tévesztik meg az ellenséget. Botha tábornok Bullernek első tugelei veresége alkalmával terjedelmes jelentésben elmondta többek között, hogy amikor az angolok megfutottak már s a boerok átkelve a Tugelán, hatalmukba kerítették az odahagyott tiz ágyút, egy betegszállító-kocsira bukkantak, amelyben nem sebesültek, hanem egészen ép angol katonák húzódtak meg vacogó foggal. Őrnagyokkal együtt menekültek oda a boerok golyói ellen.

A durbani világító torony órének az árulása óriási ekkeseredést és felháborodást idézett elő az angol seregek körében. Az angol lapok el is hallgatták a hírt. A Temps levelezője mondja el részletesen a dolgot. A tengerésziszt, aki a világító torony táviratváltását észrevette, rögtön feljelentette az esetet s arra az őt rendszeresen megfigyelték. Amikor nyilvánvalóvá vált már az őr bűnössége, akkor elfogták. Megvallotta bírának, hogy három hónapja, a háboru kezdete óta, látja el hírral a boerokat. Táviratonként ezeröttszáz koronát kapott tőlük. Foglalt fejében, még mielőtt megkezdette volna működését, 17.500 koronáról szóló utalványt küldött neki a boer kormány. A vizsgáló bizottság erre a vallomásra megvizsgáltatta a transvaali nemzeti bank durbani fiókjának könyveit, amelyekből kitént, hogy a toronyőrnek állandó számlája van, s hogy ez a bank adja ki esetről-esetre az árulásáért járó díjat. Érdekes, hogy az áruló telivér angol ember, a hatvanasban jart már és sok esztendő óta közmelegelődesre töltötte be tisztét. Felesége és öt gyermeke nem akarta elbinni, hogy bűnös, s szívtező jelenet játszódott le közöttük és a család fő között, amikor az angolok elhurcolták hazulról és osónakba ültetve, az egyik hadihajóra szállították. A fedélzeten felvont ravaszú fegyverrel várták már a tengerészek; térdre nyomták, bekötötték szemeit és főbe lötték. Három havi árulása körülbelül százötvenezer koronát jövedelmezett, amely gyászoló családjaé lesz most.

A lydit-bombák rémítő hatásáról terjesztett híreket maguk a boerok ófólják meg. Botha tábornok például azt mondja, hogyha előre nem várják ezeket az állítólagos szörnyeteket, akkor soha eszükbe nem jut, hogy az angolok valami különös bombával lönek. Legfőjebb a sárgás-zöldes füst tünt fel, amely

senkinek sem árt, pedig azt beszélték, hogy mindenki meghal tőle, aki beleheli.

— Éppen a Long Tom ágyunknál állottunk, — meséli Botha — amikor ilyen lydit-bomba röpült felénk. Borzasztó süvítéssel vagy tiz lépésnyire mögöttünk csapott le, olyan gödröt ásva, hogy egy ló kényelmesen beleférne. A bomba a föld alatt sziklába ütközvén, fölrobbant, olyan zajjal, mintha négyöt kazánon kalapálnának. Darabjai szerte-szétropültek, de senkit sem sértettek meg. Az erős légnyomástól fölbukott egy emberünk, de ez csakhamar saját erejéből fölállott és akadálytalanul folytatta szolgálatát.

A délafrikai háboru áldozatai javára rendezett gyűjtés nagy eredménye egyik fényes bizonyítéka az angol nemzet áldozatkészségének. A Mansion House-ban kitett iven eddig 588.000 fontot (tizennégy millió koronát) írtak alá, pedig a gyűjtés többfelé folyik. Az adakozásban a társadalom minden rétege részt vesz, de legnagyobb összegekkel az ugynevezett felső tizezer járul hozzá a gyűjtéshez. Eddig 287 özvegy és 290 árva kap ideiglenes, 730 özvegy állandó segélyt.

+ **Disraeli és Teck hercegnő.** Londonban John Murray-nál nemrégiben megjelent Teck Mária hercegnő életrajza, amelyben néhány Disraeli-anekdota is szerepel. A hercegnő, aki elvarájtja volt Disraelinek, nagyon bizott az ő ítéletében. A nagy-hírű államférfi is nagyon szeretett elcsevegni a hercegnővel, azonban bármint becsülte is szellemét, amely a politikai problémákat könnyen felfogta, kabinet-titkokat még sem bizott rá. Egy ízben, amikor Anglia külügyi viszonyait kritikusak voltak, a hercegnő egy udvari ebéden ott volt a miniszterelnök közelében. Sehogy sem értve meg a kormány látszólagos passzivitását, a hercegnő ezzel a kérdéssel fordult Disraelihez:

— Miro is várunk voltaképpen mr. Disraeli?

Disraeli egy pillanatig halgatott, majd átnézve az állapot, amelyet a kezében tartott, komolyan így szólt a hercegnőhöz:

— Az ürühusra és a krumplira, asszonyom.

+ **Aki kedden születik...** Egy *Conac* nevű asztrológus 1686-ban megjelent művében a következőket írja:

Az a lány, aki *kedden* született, szép lesz, fehér, se nem kövér, se nem sovány, gesztenyehajú, széptermetű, becsületes asszony, féltlen fogja a férjét, de a férje verni fogja; rossz lesz a gyomra; modora szeretetreméltó, szerény lesz; haja hosszú a nő. A szolgák, szolgálok és mások meg fogják lopni. Nem él ötven esztendőnél tovább. Szerencsétlen napja a péntek. Fulladásban hal meg, széleslyes lesz és akaratát gyakran változtatja.

REGÉNY.

UJ FÖLD

Írta: KNUT HAMSUN.

(1)

Aztán beszélnek. Arra kérném az egybegyűlteket, hogy okuljanak az én halálomon. A szivemből jönnének a szavak s lángok csapnának fel belőlük, mikor a végén bucsut mondanék...

Most ismeritek titkos bűnömet.

Igen!

És elítéltek engem halálra és oly sokáig ültem a tömlőben, hogy erőim megfogytak.

Felmegyek a vérpád lépcsőjén, de a nap süt s könnyek tolnak szemembe. Oly soká voltam a tömlőben, megfogytak erőim!

És még a nap is süt. A nap, melyet kilenc hónap óta nem láttam és kilenc hónap óta nem hallottam madárdalt, csak ma.

Mosolygok, nehogy észre vegyék könnyeimet. Aztán arra kérem öreimet, hogy adjanak engedélyt a szólásra.

Nem adnak.

És én mégis szólni akarok. Meg akarom mutatni bátorságomat, a szívem szavát akarom hallatni, mielőtt meghalok. Nem némán, nem akarok némán meghalni. Csak egypár ártatlan szót, amely nem sért senkit, csak hamarjában kigondolt szót, mielőtt rám ugranak s befogják ajkamat: Barátim, látjátok, hogy süt az Isten egészen a nap...

Egy pár szót mondok, aztán nem tudom folytatni.

Félek talán? Elhagy-e erőm? Óh, nem félek én! De gyenge vagyok s nem tudok beszélni, mert utoljára látom a napot és a fákat...

És most? Egy lovas jön, fehér lobogót tart a kezében.

Csendesen szívem, ne remegj!

Nem, egy fehér fátolyos asszony; szép fejlett asszony, annyi idős, mint én; a nyaka meztelen.

És én sírok, sírok a fehér fátoly miatt, mert nagyon gyenge vagyok s egyre látom, amint a fehér fátoly leböven száll fel a zöldelő fák felé. A napsugárban leböven a fátoly. Még egy pár perc, aztán vége. Soha sem látom többé...

De mégis. Ha már leütötték a fejemet, még egy percig láthatom az eget. Lehetséges, ha kinyitom a szememet, ha nyitva tartom, mikor lehull a bárd, akkor mégis az eget látom utoljára.

Talán csak nem kötök be a szememet. Talán ha nem remegek, ha nem sírok, akkor nem kötök be. Látha mégis? Akkor minden setét lesz előttem, úgy fekszem itt, mint a világtalan.

Milyen könnyen hívő, milyen ostoba is voltam, mikor azt gondoltam, hogy az ég pompás boltját szemlélhetem. Nem fogom látni. Hasra fektetnek s mitsem fogok láthatni belőle. Világtalan leszek, nem láthatok majd semmit az égből.

Alattam egy kis láda van, de én azt sem láthatom, pedig tudom, hogy abba a ládába esik bele levágott fejem.

Csak éjszaka, sűrű sötétség van körültem. Pislogatok s azt hiszem, hogy még mindig élek; élet van az ujjaimban s még ragaszkodom az élethez. Ha levonnék a köteleket szemeimről, még látnék talán, még turkálhatnék a homokban s olvashatnám a porszemeket.

Csend és sötétség. A tömeg rettenetesen hallgat.

Kegyelmes Isten! Könyörülj meg rajtam, vedd le szemeimről a sötétséget. Kegyelmes isten! Féreg vagyok a kezében, a tied vagyok, csak vedd le ezt a sötétséget.

A műteremben csend volt. Őjen ivott egy kortyot. Milde a mellénvéről ezv-étel-foltot va-

kargatott le, egyébként pedig egy szót sem értett, az újságíró felé nyújtotta poharát s így szólt:

— Prosit!

Hanka asszony szólalt meg először. Őjente nevetett s azt mondta:

— Igen, Igen, Őjen. Maga érti. Hogy remeg, hogy rezeg minden, amit maga irt! A tömeg rettenetesen hallgat — én hallom ezt a csendet. Nagyon szép, gyönyörű.

Mindenki dicsérte a prózai költeményt és Őjen meg volt hatva, fiatal arcához jól illett ez a boldog meghatottság.

— Ez csak egy hangulat — mondta. Nagyon szerette volna hallani Paulsberg véleményét, de Paulsberg nem szólt.

— Honnan is veszi ezt maga? Ezt a prózai költeményt? Igen, igen, csakugyan nagyon szép.

— Már én csak ilyen vagyok — mondja Őjen. — Nem sokra becsülöm a regényt, benne minden versben él. Igen, rimes vagy rímelen, de mindenkor vers. Az utóbbi időben egyáltalában nem rimelek.

— Tulajdonképpen miben áll az ön idegessége? — kérdezte Hanka asszony gyengéden. Szomorú dolog, azon kell lennie, hogy minél előbb meggyógyuljon.

— He-he, igen, megpróbálom... Ugy van például, hogy megrettenek, összeborzadok, majd szétszakgatom magam. Nem merek végig menni a szönyegen, mert ha valamit elejtenék, sohasem tudnám megtalálni többé. Soha! Nem is hallanám, mikor leejtem s eszembe jutna, hogy keressem. Akkor aztán ott heverne. Tud-e ön annál borzasztóbbat gondolni, mint mikor ott hever valami és az ember még csak nem is keresi? Azért irtódom mindig, mikor szönyegeken kell végig mennem. Pedig keményen tartom magamat s zsebre teszem a kezeimet; figyelmesen nézem a mellényem gombjait, nehogy valahogyan elveszítsek egyet, sokszor megfordulok s nézem, hogy nem vesztettem-e el valamit...

(Folyt. köv.)

+ Nyolcezer törvényjavaslat. Senki se panaszkodhatik az Egyesült Államok parlamentjére. A képviselők szorgalmasan teljesítik kötelességüket. A parlament színterén a legutóbbi ülésszak megnyitása óta, tehát három hét alatt nem kevesebb, mint 8372 törvényjavaslatot tettek le. Ezeknek a javaslatoknak nagy részét bizottságoknak adják ki, ami alatt az értenő, hogy örökre eltemetik.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A huszonnégy órás vasuti idő. Az osztrák és magyar vasutizgatóságok 1899. február 9-ikén Budapesten megtartott közös értekezletén szótöbbséggel határozatba ment, hogy az osztrák, illetve magyar kormányhoz feliratok intéztesse-nek a huszonnégy órás időszámításnak a vasuti szolgálatban leendő alkalmazása érdekében. Ez a határozat azonban tárgyalanná vált ugyancsak az 1899. április 13-ikán Grácban tartott közös vasutizgatói értekezletnek álláspontra által, amennyiben ez alkalommal öt vasutizgatóság részéről az eddigi tizenkét órás időszámítás fenntartása kívántatótt. A szóban levő kérdés most, amint a *Budapesti Tudósító* értesül, az osztrák vasutügyi minisztérium és a magyar kereskedelemügyi minisztérium között jegyzékváltás tárgya, amely azonban eddig eredményre nem vezetett.

A papírneműk áremelkedése. A fővárosi papírkereskedők és papírgyári raktárak — tekintettel a gyárosok által életbeléptetett áremelkedésekre — a Magyar Kereskedelmi Csalnok helyiségeiben tartott tanácskozások után véglegesen megállapodtak abban, hogy a papírneműekben a maguk részéről is megfelelő áremelkedést léptetnek életbe. Ezt a megállapodást már érvénybe is léptették és erre vonatkozólag egy általános körlevelet bocsátottak ki.

A Hazai Bank Részvénytársaság tegnap tartotta Hatvany-Deusch Sándor helyettes elnök elnöklése alatt V. évi rendes közgyűlést, amelyen 34 részvényes 25.476 részvény képviselésében jelent meg. Az igazgatósági jelentés szerint az 1899-ik év tiszta nyeresége az előző évi nyereségéhez hozzászámításával 595.670 ft, amely öszege a részvény-tőke 11.913%-ának felel meg és 57.982,61 fttal kedvezőbb az előző évinél. A közgyűlés a jelentés tudomásul vétele után és a felmentvénynek az igazgatóság és felügyelő bizottság részére való megadása mellett elhatározta, hogy az alapszabályszerű és 97.392,45 fttal tevő levonások után rendelkezésre álló 498.277,55 fttal az 5-ik számu szelvény folyó hó 16-tól kezdőleg 6 fttal beváltassék, a tartalékalap az alapszabályszerűleg annak járó 32.464,15 fttal felül 92.535,85 fttal, összesen 125.000 fttal dotáltassék, a mérleg szerint még 15.000 fttal tevő leltári berendezésből 7.500 fttal leirassék, a tisztviselők között külön remunerációképp 10.000 fttal felosztassék, a nyugdíjalap részre, mely az által 82.030,36 fttal emelkedik, 25.000 fttal fordítottassék és 58.932,40 fttal mint nyereség-átvitel az 1900. üléstév javára irassék. Ezek után a

közgyűlés az igazgatóságba báró Dániel Ernőt, a felügyelő-bizottságba Radisits Jenőt beváltotta, végül pedig Unger Alajos részvényes indítványára a vezérigazgatónak, az ügyvivő igazgatóságnak és a tisztikarnak ügybuzgó és eredményes működéséért köszönetet szavazott. A közgyűlés után az igazgatóság alakuló ülést tartott, amelyben előlnek báró Dániel Ernő és Hatvany-Deusch Sándor választott meg.

A Magyar Általános Takarékpénztár-Részvénytársaság e hónap 13-ikán tartott igazgatósági ülésében állapította meg a mérleget, amelynek főbb adatai a következők:

Vagyon: Pénztárszámla: 61,387,34 ftt, váltószámla: 3,105,528,41 ftt, hitelegyleti váltószámla: 360,803,79 ftt, különféle sorsjegyek: 25,038,10 ftt, előlegekben értékpapírokra: 664,387,97 ftt, különféle adósság és giróbetétek: 172,248,96 ftt, befizetésre agrár záloglevelek, Budapest városi kölcsön és 2 1/2%-os befektetési kölcsönök syndikátusokba: 96,038,70 ftt, biztosítási óvadék-adósság: 90,420 ftt, biztosítási letét-számlán: 6636 ftt, intézeti épület 327,624,89 ftt, sorsjegyzsály: 860,999,43 ftt, összesen 5,791,113,59 ftt.

Teher: Részvénytőke: 2,000,000 ftt, tartaléktőke: 171,189,35 ftt, hivatalnokok ellátási pénztára: 33,011,62 ftt, betétek: 3,137,663,65 ftt, hitelegyleti biztosítási alap: 38,875 ftt, alapítók számlája: 56,27, alapítók jutalékszámja: 50,90 ftt, szelvény számla: 90 ftt, óvadékszámja: 6636 ftt, különféle hitelezők: 157,745,09 ftt, átmeneti kamatok: 45,642,95 ftt, tiszta nyereség: 200,152,76 ftt, összesen: 5,791,113,59 ftt.

Az igazgatóság a közgyűlésnek azt javasolja, hogy a tartalékalapnak 200,000 fttal való kiegészítése céljából a kimitutott 200,152,76 fttos tiszta nyereségből az alapszabályszerűleg odantalt 9102,35 fttal kivül még további 19,708,39 fttal javadalmaztassék, a forgalomban levő 8000 drb a 500 koronás részvény-szelvény, mint tavaly 18 fttal darabonként (7,29%), valamint a még forgalomban levő 1000 drb alapító-jegy szelvénye 1,85 ftt darabonként beváltassék és a fennmaradó 10,957,88 ftt = 21,915,76 kor. új számlára elővezetessék. A kimitutott tiszta nyereség, amely az alapító 10%-os kamatoztatásának felel meg, annál inkább kielégítő, mert az 1899. évben 500,000 fttal felemelt részvényitket csak áprilisban fizették be és a jövedelmek kizárólag a folyó üzle-tekéből erednek.

Telefon Budapest és Versee között. A kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a *vescei és jehér-templomi* városi távbeszélő hálózatokat február 15-től kezdve bevonják az országos helyközi telefonháló-zatba. Három percnyi beszélgetés ára 2 korona.

Csiki gazda. Ily címmel a Csikmezei Gazdasági Egyesület havi folyóiratát ad ki, amely az eddig megjelent *Gazdasági Értesítő* folytatása. Az első szám tartalma érdekes. A lap előfizetési ára egy évre 6 korona. Szerkesztője T. Nagy Imre.

Vasutak bevétele. Az Osztrák Magyar Államvasutársaság bevétele 1,240,277 korona (+ 27,659 korona). A Déli Vasut bevétele 2,480,303 korona (+ 98,375 korona).

Fizetésektelenségek. A *bécsi Creditoren-Verein* a következő fizetésektelenségeket jelenti: Hoffmann A. cég Zsolna, Krausz Bernát kereskedő Vác, Friedländer Salamon kereskedő Nagy-Atád, Feldmayer Bertalan kereskedő Uj-Kecske, Geisz József szücs Ujvidék, Haller Ignác cipész Mährisch-Ostrau, Stern Ignác

kereskedő Dombóvár, Klein Mihály kereskedő Sáros-patak, Bysoky Ferenc kereskedő Jungbunzlau.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Buda-pesten* 86.50 korona pénzben, 37.— korona áruban. *Bécsben* a kontingentált kész áru 39.60 korona pénzben, 40.— korona áruban.

Borjувárhár. 1900. évi február hó 15-én. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságától.) Felhajtás: Belföldi élő borju 395 drb, lelti borju 32 db, bécsi élő borju — db, — db. horvát, nő-vendék marha — darab, bárány élő 127 darab, lelti bárány 2027 darab. Arjoggyás azonos tételéből: Ar-joggyások. Belföldi élő borju 80—88 f.-ig, l. r. 92—94 f.-ig, kivételes 100 f. kilónként, lelti borju 88—94 f.-ig, l. r. 96—98 f.-ig, kivét. 100 f. kilónként, le-vonás nélkül. Bécsi lelti borju — f.-ig. Nőven-dék marha — f.-ig kilonként. Bárány élő 14—18 k., lelti bárány 9—17 k., kivételes ár — koronáig páronként. A vásár eleinte élénk volt, de később lanyha lett.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásár-terei vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Fel-hajtás: Vágómarhák. Magyar ökrök 1383 darab, ma-gyar tehén 610 darab, szerbiai ökrök 382 darab, szerbiai tehén 28 db, boszniai ökrök — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 50 drb, bika 165 darab, összesen 2518 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizlali való ökrök 98 darab, fejős tehén 146 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, iszó — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhákért: Ma-gyar hizott ökrök, legjobb minőségű 60.— K-től 60.— K-ig, kivételes — K., 100 kilónként élő suly-ban, középminőségű 52.— K-től 60 K-ig, silányabb minőségű 46 K-től 50 K-ig. Magyar paraszmarha jobb minőségű 50 K-től 58.— K-ig, kivételes — K-ig, silányabb minőségű 42 K-től 48 K-ig. Tarka hizott ökrök, legjobb minőségű 60 K-től 68.— K-ig, középminőségű 54 K-től 58 K-ig, silányabb minőségű 48 K-től 52 K-ig. Szerb és boszniai ökrök legjobb minőségű 46 K-től 58.— K-ig, ki-vételes — K-ig, silányabb minőségű 40.— K-től 44.— K-ig, bika jobb minőségű 52.— K-től 64.— K-ig, kivételes 68.— K-ig, silányabb minőségű 44.— K-től 50 K-ig. Bivaly 34 K-től 44 K-ig, kivételes — K. Magyar tehén 42.— koronától 56.— ko-ronáig, kivételes — koronáig. Tarka tehén 44.— koronától 64.— koronáig, kivételes 70 ko-ronáig. Gazdasági marhákért: Igás ökrök elsőrendű — K-től — K-ig, kivételes — K 100 kilónként, — K-től — K-ig páronként, közép — K-től — K-ig, — K-től — K-ig páronként. Hizlali való ökrök fehér 100 kg.-ként — K-től — K-ig. Fejőstehén ke-resztesztet színes 160 K-től 230 K-ig drbonként, bonyhádi faj 240 K-től 340 K-ig drbonként. Igás bivaly — K. páronként. — Vágómarhából a felhajtás mint-egy 150 darabban nagyobb volt mint a múlt héten, de a kereslet is jelentékenyen emelkedett, mert egy-részlről sok idegen vevő volt a vásáron, másrészlről pedig a helybeli konzervgyár részéről több mint 300 darabot vásároltak. — Az irányzat szilárd volt és az árak általában nagyobbak voltak mint a múlt héten, emelkedtek. Csak bikák és bivalyok ára maradt változatlan. — *Mután konzervgyártási célra még vagy 4 héten keresztül hetenként mintegy 400 darab marhát fog-nak vásárolni, remélhető, hogy nagyobb felhajtás esetén sem fognak az árak lényegesen hanyatlást mu-tatni. — Jármos ökrökre a kereslet gyenge volt, te-jős tehenekre ellenben élénkebb.*

Két huszár

Írta: GRÓF TOLSZTOJ LEO.

(14)

— Csak tizenöt ezer rubel kincstári pénz volt nálam s te tizenhatezerháromszázat adtál nekem — mondotta — a többi a tied kell, hogy legyen.

— Jól van! Add ide!

Ilijn átadta neki a pénzt, bátortalanul ránézett a grófra, az ajka szétnyílt, hogy valamit mondjon, de hirtelen úgy elpirult, hogy könnyek törtek elő a szeméből; aztán megragadta a gróf kezét és megszorította.

— Menj dolgozda Iljuska! . . . Ide hall-gass! . . . No, itt van pénz. És most kísérjetelek daltal egészen a város kapujáig.

És odavette neki a gitárra az ezerhárom-száz rubelt, amit Ilijn hozott neki.

Hanem hogy a kavalieristának visszaadja a száz rubelt, amit előtte való napon kölcsön ka-pott tőle, arról megfeledkezett a gróf.

Reggel tíz óra volt már.

A nap a háztetők fölé emelkedett, a nép sürgött-forgott az utcán, a kereskedők már rég megnyitották az üzleteiket, nemesek és hivatal-nokok mentek kocsin, asszonyok jártak ki s be az áruházban, amikor a cigányesapat, a kerületi bíró, a kavalierista, a csinos ifju, Ilijn és a kék medvebundás gróf a vendéglő előcsarnokában megjelent.

Verőfényes idő volt, olvadás nap.

Három háromfogatu állott a vendéglő elé, a felkötött farku lovak dagasztották a sarut s az egész társaság kezdett elhelyezkedni.

A gróf, Ilijn, Sztjoska, Iljuska és Szaska, a tiszt szolga az első szánba szállott.

Blücher egészen magánkivül volt, csóválta a farkát és ugatta a rudast.

A másik két szánban a többiek helyezked-tek el a cigányokkal és cigányokkal.

Még a vendéglő előtt egy sorba igazodtak a szánok és a cigányok egy dala gyujtottak rá.

Ének- és esőngettyűszóval vonultak végig a városra a szánok, a szemközt jövő kocsikat és szekereket mind a gyalogjáróra szorítva le.

A kereskedők és a járókelők, ismeretlenek és egészen jóismerősök, ugyancsak csodálkoztak, amint a nemességnek tisztas tagjait ott látták fényes nappal végigmenni a városban cigányokkal, énekszó mellett.

A sorompónál a szánok megállottak és min-denki bucsuzni kezdett a gróftól.

Ilijn, aki bucsuzóul meglehetősen sokat ivott és egész idő alatt maga hajtotta a lovakat, hirtelen eszontyolodott, kezdte a gróftól rábe-szélgni, hogy maradjon még egy napig, de amikor látta, hogy ez lehetetlen, egész váratlanul öle-getni kezdte könnyek között új barátját és meg-ígérte, hogy ugyanabba az ezredbe próbálja majd áthelyeztetni magát, amelyben Turbin szolgál.

A gróf rendkívül jókedvű volt, a kavalie-ristát, aki reggel óta már végérvényesen tegezte, belelökte egy vizitációs, Blücher a kerületi bíróra uszította, Sztjoskát megragadta a kezénél fogva és meg akarta szökietni Moszkvába, végül bele ugrott a szánba, Blücher maga mellé ültette, a kavalieristát még egyszer megkérte, hogy ott hagyott bundáját menjen el és küldje utána és még a koci ülésére is felugrott.

Aztán elküldte, hogy „Előre!” a sapkáját lekapta és a feje körül meglobálta és füttyentt a lovaknak, mint ahogy a postakocsisok szokták.

A trojkák elváltak.

Ki a messzeségbe terjedt el az egyforma, hóval fedett síkság, amelyen a piszkos sárga ut-sáv kigyózott.

A nap élénken csillogott az átlátszó jég-kéreggel borított, szétfolyó havon és kellemesen melegengette az arcot és a hátat.

Az izzadó lovak gözölgtek, a szán esőn-gője esőngött-bongott.

Egy paraszt, aki teherkocsijával szembejött a kijárt szánuton, megrántotta a gyeplőt és sietve tért ki, s a nagy sietségben átnedvesedett bagaria eszímájával belegázolt a locspocsba. Egy vastag, vörösképu parasztasszony, aki kis gyereket burkolt bele a báránybőr bundájába, a másik sze-kéren ült és a gyeplő végével csapkodta a pisz-kos farku szürkét.

A gróf hirtelen Fedorovna Annára gondolt.

— Vissza! — kiáltotta.

A postakocsis nem értette meg mindjárt.

— Fordulj meg! Előre a városba! Gyorsan. A trojka ismét átment a sorompón és re-csegeve állott meg Saizev asszony házának elő-csarnoka előtt.

A gróf gyorsan felszaladt a lépcsőkön, át-sietett az előszobán és a vendégszobán s mint-hogy az özvegyet még alva találta, átkarolta, a nyoszolyából kiemelte, álmos szemét csókokkal halmozta el és azután gyorsan vissza szaladt.

Fedorovna Anna úgy féllalomban megmoz-dította az ajkát és szinte csak magától kér-dezte:

— Mi történt?

A gróf beugrott a szánba, rákiáltott a pos-takocsisra és a nélkül, hogy tovább időznék és a nélkül, hogy akár Luchnovra, akár az öz-vegyre, akár Sztjoskára gondolna egy pillanatra is, hanem csak azzal foglalkozva, ami Moszkvá-ban vár rá, végképpen kihajtatott K. városából.

IX.

Husznál több esztendő mult el.

Sok viz folyt le az alatt, sok ember meg-halt, sok született, felnőtt és megöregedett és sok gondolat született és a régiből sok jó, meg rossz elpusztult, de sokkal szebb fiatal hajítás sarjadzott és annál több nyomorék, életre kép-telen új dolgok jöttek istennek erre a szép vi-lágára.

(Folytatása következik.)

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi febr. 14-én. Készlet 465 darab. Érkezett 1341 darab. Összesen: 1796 darab. — Eladatot: 997 darab. Maradt 809 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 90—94 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 90—94 koronáig. 320—380 kgr. sulyban 90—94 k.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 88—92 koronáig. Malscok 76—80 korona kilónként. A vásár hangulata lanyha volt.

Bécsi juhvásár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai juhvásáron a félhatás 994 drb juh volt. Árak szilárdak. Árak: Gyapjas juh 50—55 fillér kilónként, seletjes juh 40—48 fillér, nyírt juh 49—51 fillér.

Bécsi szurómarhavasár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak 3991 darab borjút, 2817 darab élő sertést, 2627 darab levágott sertést, 377 darab levágott juhot, 1029 darab bárányt. Borjú gyengébb, előző heti árak mellett.

Eladási árak: Levágott borjú 80—96 fillér, elsőrendű 98 és 1 K. 10 fillér —, kivételosen — fillér, élő borjú — fillér, legelsőrendű 1 K. 12 fillér és 1 K. 20 fillér, fiatal sertés 62—80 fillér, levágott nehéz sertés — fillér, husra hizalt sertés 84—96 fillér és — K. — fillér, zsirra hizalt sertés 78—88 fillér, elsőrendű süldő 80 fillér és 92 fillér, levágott juh 72—88 fillér, bosnyák silányabb sertések 92 fill. és 1 K. kilogrammonként. Bárány 12—28 korona páronként.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, február 15.

Vontatott üzletmenet mellett 9000 métermázsza buza került a forgalomba. Finomabb minőségű árunál az árak változatlanok maradtak, egyéb minőségűnél néhány fillérrel estek. Más gabonaművekben csekély volt a forgalom. Árpából 1550 métermázsza került a forgalomba 5.70 koronás árákkal. Lóherében és lucernában az irányzat szilárd.

Eladatot:
Buza. Tiszavideki: 200 mm. 80 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 27 f., 500 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 07 f., kevert, 150 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 78-7 k. 7 K. 87 1/2 f., 400 mm. 78-5 k. 8 K. 22 1/2 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 82 1/2 f.

Dunai: 1300 mm. 74 k. 7 K. 45 f.
Pestvidéki: 200 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 500 mm. 78 k. 7 K. 82 1/2 f., 700 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 77-8 k. 7 K. 85 f., 300 mm. 76 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 70 f., 1100 mm. 75-5 k. 7 K. 67 1/2 f., 1740 mm. 75 k. 7 K. 72 1/2 f.

Bácskai: 400 mm. 76 k. 7 K. 87 1/2 f., 200 mm. 73 k. 5 K. 60 f.

Mind 3 hónapra.

Ross: 450 mm. 6 K. 35 f., 100 mm. 6 K. 30 f., 100 mm. 6 K. — f.

Arpa: 1550 mm. 5 K. 70 f. három hónapra.

Tengeri: 200 mm. 4 K. 85 f.

Lucerna: 20 mm. 42 K. — f., ab felsőmagyarországi államokon.

Árszempontok mellett.
A kézszerű hivatalos jegyzése a budapesti ár-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Buza	kilos	50 kilogramm ár		100 kilogramm ár	
		K-tól	K-ig	K-tól	K-ig
Tiszavideki	6	75	7.89	7.48	7.9
"	"	75	7.55	7.76	8
"	"	77	7.6	7.90	8.15
"	"	78	7.70	8.05	"
Fehérmegyei	6	75	7.45	7.80	7.95
"	"	75	7.59	7.85	8
"	"	77	7.55	7.9	8.15
"	"	78	7.70	7.85	"
pestvidéki	6	75	7.25	7.4	7.70
"	"	76	7.35	7.5	7.8
"	"	77	7.45	7.6	7.9
"	"	78	7.6	7.8	8.1
bácskai	6	75	7.30	7.6	7.9
"	"	76	7.41	7.65	8.15
"	"	77	7.45	7.6	8.15
"	"	78	7.61	7.75	"
bácskai	6	75	7.55	7.6	"
"	"	76	7.40	7.6	"
"	"	77	7.50	7.6	"
"	"	78	"	"	"

Egyéb gabonaművek	kilos	50 kilogramm ár	
		K-tól	K-ig
Ross	uj elsőrendű	—	6.80
"	másodrendű	—	6.40
Arpa	lakarmány	—	5.65
"	éretlen való	—	5.45
Zab	sörözésre való	—	—
Tengeri	bánási	—	4.75
Repece	m. szemű	—	—
"	uj káposzta	—	13.—
Köles	bánási	—	5.80

A határidőszlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza (1900.) áprilisra	7.71—7.89—7.73
Buza (1900.) okt.-re	7.91—7.89—7.92
Ross áprilisra	6.44—6.45
Ross októberre	6.47—6.50
Zab áprilisra (1900.)	—
Tengeri 1900. májusra	5.05—5.06—5.04—5.07
Repece augusztusra	12.30.

Déli egy órákor a következő záróárak állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza (1900.) áprilisra	7.69	penz	7.70	áru
Buza októberre (1900)	7.88		7.89	
Ross áprilisra (1900.)	6.91		6.92	
Ross októberre	0.—		0.—	
Zab (1900.) áprilisra	5.08		5.07	
Tengeri (1900.) máj-ra	5.—		5.01	
Repece augusztusra	—		—	

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra (1900.)	7.69—7.70
Buza októberre (1900.)	7.89—7.90
Ross áprilisra (1900)	6.42—6.43
Ross októberre (1900.)	—
Zab áprilisra	5.06—5.07
Tengeri májusra 1900.	5.06—5.07
Repece augusztusra	—

A budapesti értéktözsde.

A mai üzlet némileg javult irányzatot tüntetett fel, bár az árváltozások igen szerény határok közt mozogtak. A zárlat tartott volt.

A helyi piac teljesen kedvetlen.

A déli tőzsde kezdőben változtatlan, később némileg javult volt. Főleg államvasutakban fejlődött üzlet, kissé emelkedettebb árak mellett.

A helyi piac kissé gyengébb volt. Közutak kínálva voltak s 2 koronával olcsóbban zárlatok.

Valuták és érváltók egy csekélységgel merőbbek.

Az előtőzsde: tartott.
Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 752.—753.—. Osztrák hitelrészvény 756.20—760.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 661.40—662.—. Jelzálogbank 466.50.—. Rimamurányi vasmű részvény 650.50—651.—. Déli vasut 121.50—122.50 korona.

A déli tőzsde: javult.
Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 752.50—753.—. Osztrák hitelrészvény 757.20—757.50. Osztrák-magyar államvasut 662.—664.60. Rimamurányi vasmű részvény 651.—652.—. Déli vasut 122.50—124.—. Közúti vasut részvény 686.—686.50 korona.

Forgalomba került: Hazai bankrészvény 228.—. Salgótarjáni 638.— korona árfolyammal.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt:
Osztrák hitelrészvény 757.80. Magyar hitelrészvény 753.—. Leszámloló bank részvény 503.—. Rimamurányi vasmű részvény 650.50. Osztrák-magyar államvasut 663.20. Közúti vasut 685.50. Városi villamos vasut 340.— korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremeg: Incerna magyar 36.—44.— korona, vörös aprószemű 58.—64.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánási — korona, középszemű 68.—71.— korona, nagyszemű 72.—78.— korona. Disznószőr: budapesti 51.—51.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszerítot vidéki — korona, városi 4 darabos 43.—44.— korona, 3 darabos 44.—45.— korona, füstölt 48.—49.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.50—16.— korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 20.75—21.— korona, 85 darabos 23.—28.25 korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 14.—14.25 korona, 100 darabos 20.—20.50 korona, 85 darabos 27.—27.50 korona. Szilvaiz: szlavóniai 18.—18.50 korona, szerbiai 16.—16.50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi értéktözsde.

Az előtőzsdén kedvezőbb hangulat uralkodott, különösen az angol győzelem hírére.

A déli tőzsde emelkedő árfolyamokkal nyílt meg szilárdab Londonra.

Zárlat üzletlenn.

Bécs, február 15. (Magyar értéktözsde.) 4° papírjárdék 98.80. Tiszai és szeredi kölesön sorsjegy 140.15. Magyar vasuti kölesön ezúttan 99.90. Magyar keleti vasuti állami kötvény 99.40. Magyar leszámloló és pénzügybank 125.—. Rimamurányi vasmű részvény 325.25. Magyar koronajárdék 94.25. 4°-os Magyar földtözsde kötvény 93.60. Magyar hitelbank részvény 187.75. Magyar nyerevény kölesön sorsjegy 162.25. Kassa-óderbergi vasuti részvény 91.25. Magyar kereskedelmi bank 287.—.

Bécs, február 15. (Osztrák értéktözsde.) 4° papírjárdék 99.95. 4°-os osztrák aranyjárdék 99.45. 1860-iki sorsjegy 137.—. Osztrák hitelsorsjegy 395.50. Angol-osztrák bank 124.75. Bécsi bankgyezület 136.25. Osztrák-magyar bank 126.70. Déli vasut 25.40. Dunagőzhajózási részvény 74.50. Dohányrészvény 139.50. Császári és királyi arany 114.3. Német bankváltók 118.15. 4° ezüst járdék 99.95. Osztrák koronajárdék 99.45. 1864-iki sorsjegy 200.50. Osztrák hitelintézet részvény 236.50. Unionbank 156.25. Osztrák Länderbank 118.80. Osztrák-magyar államvasut 128.10. Elbavölgnyi vasut 124.25. Alpezi bányarészvény 274.50. 20 frankos arany 19.28. Londoni váltóár 242.40. Bécsi Tramway 140.25. Az irányzat tartott.

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, február 15. (Tőzsdei tudósítás.) A tőzsdéforgalom ma sem élénkült tartott, részben azért, mert a spekuláció a pénz drágulásától tartott, részben azért, mert Angliával bajos volt a távtrati értékesítés. Kohó- és bányarészvények folyton gyengültek. Bankrészvények bágyadtak, hitelrészvények Bécsre kissé emelkedtek. A járdéktőzsde változatlan volt. Vasuti értékek némi ingadozás mellett egyenlőtlen. Zárlat gyöngye. Magánészimadói kamattól 4°.

Berlin, február 15. (Zárlati.) 4° papírjárdék —. 4° osztrák aranyjárdék 100.60. Elbavölgnyi vasut —. Magyar koronajárdék 94.10. Osztrák-magyar államvasut 141.25. Kassa-óderbergi vasut 90.60. Bécsi váltóár 84.55. Magyar vasuti beruházási kölesön 101.60. Alpezi bányarészvény 101.75. Disconto-Commandit 164.40. Altalanos villamosági Edison 207.50. Gelsenkircheni 276.—. Laurakohó 271.10. 4° ezüstjárdék 99.40. 4° magyar arany-

járdék 99.—. Osztrák hitelrészvény 236.90. Déli vasut 28.35. Károly Lajos vasut 100.50. Orosz onkijegy 216.50. 4° uj orosz kölesön 99.90. Török dohányrészvény —. Olasz járdék 94.25. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 160.75. Harpeni 224.25. Az irányzat gyöngye.

Berlin, február 15. (A Budapesti Napló tudósításának távirata.) Esti forgalom. Négy százalékos magyar aranyjárdék 98.90. Magyar koronajárdék 94.10. Osztrák hitelrészvény 237.10. Osztrák-magyar államvasut 141.10. Déli vasut 28.40. Északnyugati vasut 301.10. Elbavölgnyi vasut 216.50. Orosz bankjegy készpénz —. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo) Lombard —.

Hamburg, február 15. (Zárlati.) 4° ezüstjárdék 99.20. 1860. sorsjegy 141.25. Déli vasut 28.50. 4° osztrák aranyjárdék 100.50. Osztrák hitelrészvény 237.—. Osztrák-magyar államvasut 140.75. Olasz járdék 93.90. 4° magyar aranyjárdék 99.40. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, február 15. (Zárlati.) 4° papírjárdék —. 4° osztrák aranyjárdék 100.60. Magyar koronajárdék 93.80. Osztrák-magyar bank 126.05. Déli vasut 28.30. Elbavölgnyi vasut 125.—. Londoni váltóár 205.15. Bécsi bankgyezület 137.50. Villamos részvény 146.—. 8°-os magyar aranykölesön 81.75. 4°-os ezüstjárdék —. 4° magyar aranyjárdék 99.45. Osztrák hitelrészvény 236.70. Osztrák-magyar államvasut 141.20. Északny. vasut 120.—. Bécsi váltóár 845.60. Párisi váltóár 81.40. Unionbank 154.—. Alpezi bányarészvény 275.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, február 15. (A Budapesti Napló tudósításának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 236.90. Osztrák-magyar államvasut 141.10. Déli vasut 28.25. Osztrák aranyjárdék 94.15. Olasz járdék 573.30. Laurakohó 228.15. Harpeni —. Discont —. Alpezi —. Bécsi bankgyezület —. Szilárd.

Páris, február 15. (Zárlati.) 3° francia járdék 100.62. Olasz járdék 93.15. Osztrák-magyar államvasut 706.—. Francia tőrszék. járdék —. 4° magyar aranyjárdék 99.—. Török dohányrészvény 288.—. Osztrák Länderbank —. 3°/9° francia járdék 102.6. Osztrák földhitelezési részvény 1245. Déli vasut —. 4° osztrák aranyjárdék —. Ottomanbank 571.—. Párisi bankrészvény 1111. Alpezi bánya részvény —. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Február 15. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli sulyban) 92—96 fillérig. Öreg közep páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban — krajcárig. Fiala nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 100—102—fillérig. Fiala közep (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban) 100—101 fillérig. Fiala könnyű páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban 99—100 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 230 kilogramm felüli sulyban) — krajcárig. Közep (páronkint 220—280 kilogramm sulyban — krajcárig. — Könnyű (páronkint 200 kilogrammig terjedő sulyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 820 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. — Közep (páronkint 260—320 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig. — Könnyű (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stahl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig. — Könnyű (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 94—97 fillérig. — Közep (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 94—96 fillérig.

Sertésállomány: 1900. febr. 13. napján készlet 16896 darab, 1900. február 14. napján felhajtott 1857 darab, 1900. évi február 14. napján elszállított 805 darab, 1900. február 15. napjára maradt készleten 17948 darab.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —

Budapest, február 15.

Az egyesült depressziók délkeletre vonultak el s ma egy nagy depresszió zördök a Balkán felől és Kis-Azsia felé. Ezt követi egy maximum, amely a kontinens északnyugati felét borítja és mindkettő nyomán az Oceanról egy új depresszió nyomul előre az angol szigetek felé.

Az idő a nagy kiterjedésű depresszió hatása alatt az egész kontinensen boros, szeles és esős volt.

A hőmérséklet északra süllyedt.

Nálunk a nyugatról keletre elhúzó depresszió viharos északnyugati szelek kíséretében általános esőzést okozott, ma reggel azonban már csak a keleti határon esik.

Küldés. Északi légáramlással a hőmérséklet súlydeése, átmenetileg derült és száraz idő várható.

Vizállás.

	feb. 14.	feb. 15.	feb. 16.
	méter		
Inn	Sehárding 6.70	6.05	6.37
Duna	Passau 2.13	2.09	1.90
"	Linz 6.74	6.56	6.24
"	Bécs 0.69	0.12	0.40
"	Pozsony 2.5	2.54	2.82
"	Komárom 3.0	2.94	3.00
"	Budapest 2.89	3.	3.14
"	Paks 2.03	2.62	2.89
"	Mehás 4.12	4.09	3.81
"	Gombos 4.64	4.50	4.1
"	Ujvidék 4.28	4.30	4.70
"	Pancsova 4.26	4.4	4.8
"	Orosva 4.25	4.43	4.83
Morva	Magyaralva 3.24	3.20	3.30
Vág	Zselina 6.80	1.30	1.02
"	Trencsén 0.79	1.04	0.68
"	Szered 0.93	1.10	1.11
"	Mitrovica 5.04	4.38	4.08
Rába	Sárkány 1.37	1.18	1.18
"	Győr 3.01	3.36	3.09
Dráva	Pettau 0.—	0.90	0.40
"	Zákány 0.02	1.18	0.43
"	Bécs 0.74	0.42	0.40
"	Bécsk 1.73	1.81	1.76
Mura	M.-Szerdah. 0.60	0.80	0.86
Száva	Zágráb 0.—	0.—	0.34
"	Siszeck 3.93	4.73	4.60
"	Mitrovica 5.04	4.38	4.08
Szamos	Deás 0.61	0.71	0.76
"	Szatmár		

Meghívás

Magyar általános takarékpénztár
részvénytársaságnak
1900. február hó 28-án d. u. 6 órakor
az intézet helyiségeiben (Budapest, V., József-tér
8. szám) tartando
XVIII. rendes közgyűlésére.

Azon t. c. részvényesek, kik ezen közgyűlésen
részvenni kívánnak, fölkértemek, hogy az alapsza-
mányok 13. §-a értelmében nekik szóló részvényei-
ket a még le nem járt szolványokkal együtt legke-
sőbb folyó évi február hó 20-ig a társaság pénztárá-
nál Budapesten vagy a „Kereskedelmi bank”-nál
Triestben letétmenyvezzék.
A megvizsgált mérleg és az erre vonatkozó föl-
figyelő-bizottsági jelentés 1900. évi február hó 20-tól
kezdve a társaság helyiségeiben a részvényesek
rendelkezésére áll.
Budapest, 1900. évi február hó 14-én.

Az igazgatóság.

Most jelent meg!
Szellem,
Erő,
Anyag

Szellemválasz
Büchnernek
Kraft und Stoff
című könyvére.
Irta
Adelma,
fordította
Tóvölgyi Titusz.
Ára 3 korona.
Megrendelhető a
„Budapesti Napló”
kiadóhivatalában
B U D A P E S T,
József-körút 18. sz.

Ideg- és nemi betegségek

makaes vér- és bőrbajok, mint gyengeségi álla-
potok **radikális gyógyítására páratlan**
sikerű gyógyhatásai folytán
legmelegebben ajánljuk

Dr. Mitzger Tivadar

HIRNEVES

HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZET

Budapest.

VI. ker., Teréz-körút 44. I. emelet.
Tapasztalt gyors és biztos
eredmények folytán hono-
rarium teljes gyógyulás után
is fizethető.

Rendelés d. e. 8—1-ig d. u. 2—8-ig.

Levelekre díjmentesen választotatik. Prospectus
ingyen.

Durbints sógor

Mert mondom, ha már irtak könyvet a lóruól is,
gyesznóruól is, miért ne lehetne könyv a sógorruól
is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen a Dur-
bints sógorral foglalkozkodik, benne van a sógor
tztahalála is még más efféle keserves történetek.

Egy könyv 1 forint.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalá-
ban, József-körút 18.

Szőlőajtványok

Nemes-Kadarka, Erdi, Páros-Bakor, Kővidéki, Aramon, Alcan-
busz, Olasz-Rizling, Rajnai-Rizling, Madlen, Chass, piros és fehér
(gyöngyözös) Juhfark stb. stb. gyökerei, fás, szokvány nitro-
ség kltönlöző alapokon fajtisztán. Árjegyzékek ingyen és bér-
mentve. — Ezen katalógus megismerésére még azoknak is érdemesen
áll. Idei szőlőültetést már felezték, vagy ezidő szőlőre
rendeli szőlőket készíteni. — Tartalmazza az összes szőlőfajok le-
írását, termőképességét, metszését, egyéb művelését s más gy-
akorlati tudnivalókat

Élőkerítés

(Élősóvány)

Gleditschia (koronafője, kruszósólya vagy fűzőkőlepenyfa) vala-
menyí sóványfőnyű között legelő. Gyorsan fejlődik, nem eme-
lenedik, mint akác, orgona stb. sür. imos 15—25 cm. ágyos
fővisével ember és bárnál állatnak ellentáll. Főelőny, hogy
ágyas homok, mész, kőes, szikes stb. talajban kitűnően dísz-
lik. Szőlők, kertek, legelők, udvarok, majmok, temetők stb.
körülkerítéshez föltűnőhatatlan, legelőzőbb önkés sóványt
képez. Ezer darab eseméle ára 6 ft, eleget 500 méterre. Minden
megrendeléshez rajzokkal ellátott nyomtatott útítetesi és kezelési
utasítás mellékelődik. — Magyar, Páros szedés, csiraképes 100 kltö
28 ft, 50 kltö 18 ft, 10 kltö 4 ft 20 sz. Ismerető árjegyzék ingyen és
bérmentve. Cím: „Erdélyi első szőlőajtvány-telep”
Nagy-Gébor, Nagy-Károly Biharmegye. 10188

Oh jaji!

megfojt
ez az átkozott
kőhőgés.

Távírat:

Évek hosszú során át ki-
tűnő eredménnyel haszná-
lom az Egger-féle mellepsz-
tillát. Kérem küldjön stb.
Trautenau (Csehország),
1898. június 17.
Verner Nándor igazgató.

Egger-mellepsztillája
gyorsan és biztosan hat kö-
hőgésnél, rekedtségnél, onyál-
kesodásnál. Kapható minden
gyógyszertárban és drogue-
riában. Doboza 50 kr. ea 1 ft.
(Próbadoz ára 25 kr).

Fő-és székéleli raktár:
Nádor-gyógytár
Budapesten.

VL, Váci-körút 17. szám.

Éljen!

Egger-mellepsztilla
csakhamar megszabadított,
éljen!

Olaszország Remekei.

Olaszország és az olaszok műkincseinek mintegy

2000 fényképből álló gyűjteménye.

Remek diszalbum hosszukás negyedréf formában.

A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 korona 20 fillér.

Megjelenik havonként kétszer.

Igazgató: LAURENCSCIC GYULA.

A magyar kiadás szerkesztője: BOROSS VILMOS.

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörű diszalbum, mely minden részében kizárólag a leg-
kiválóbb intézetekben készül, **művészi elrendezése és fényes kiállítása**, valamint nagy, **pompás és tiszta fény-
képfelvételei** által elsőrangú alkotásként hódít majd az egész művelt világon.

A műbe felőlelt képek, melyek **teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természeti szépségeinek és
gazdag műkincseinek**, az olasz vidék beható ismerete s az ottani **építészet, festészet és szobrászat páratlan
műveinek alapos tanulmányozása** alapján választattak össze és rendeztettek el.

A füzetek két hosszukás nyolcadrés oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népei és
műkincseinek, **lebílinceselő szöveg** szolgál szeretetreméltó cicerone gyanánt.

E mű össze nem hasonlítható az eddigi Olaszországról megjelent selejtes vásári munkákkal és ezek elmosódott és tisztát-
lanul nyomott clischével; e diszalbummal

monumentális remekművet alkotunk

az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabású művet, melynek **értéke minden időben maradandó lesz** s a melynek
jelentőségét az Olaszországot szeretők és ismerők legszelesebb köreiben éppen úgy, mint **a művészetet-kevelők, művészek
és tudósok között** a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletig tökéletes élessége folytán e remekmű egyuttal **nélkülöz-
hetetlen forrásmunka a művészetek különböző ágainak tanulmányozásánál.**

A füzetek 1 korona 20 fillérnyi ára e terjedelmes és nagybecsű művészi teljesítmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetések elfogadtatnak a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában (Budapest, VIII., József-körút 18.)

Előfizetési ár: 6 füzetre 7 korona 20 fillér. | 18 füzetre 21 korona 60 fillér.
12 „ 14 „ 40 „ | 30 „ 36 „ — „

A kiadóhivatal,

Budapest, V., Mérleg-utca 11. szám.

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után két
hetenként egy-egy újabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900 karácsonyra készen lesz.

